

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

JULIJ 2022

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

---

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 7. 9. 2022

Končna redakcija: 7. 9. 2022

Pripravili: Marica Uršič Zupan in Katja Karlin Musulin

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za julij 2022

Največ odzivov gledalk in gledalcev je julija sprožil prenos dveh tekem slovenske košarkarske reprezentance. TV Slovenija ju ni prenašala, ker za to ni uspela pridobiti pravic. Varuhinja je upravičeno jeznim gledalcem najprej pojasnjevala, zakaj prenosa ni, že na julijski seji Programskega sveta RTV Slovenija pa poudarila: »Nesprejemljivo je, da gledalci TV Slovenija, ki so dolžni plačevati RTV-prispevek, obenem pa tudi kot davkoplačevalci sofinancirajo nacionalni šport, na nacionalni TV ne morejo gledati prenosov tekem nacionalne reprezentance.« Zato je predlagala sklep, ki ga je Programski svet tudi sprejel, da **vodstvo RTV Slovenija pripravi analizo stanja glede pridobivanja pravic za prenose državne reprezentance in predloge za izboljšanje dostopa javnosti do pomembnih športnih dogodkov.**

Med 140 julijskimi odzivi jih je bilo 55 na TV Slovenija. Poleg odzivov zaradi neprenašanja košarkarskih tekem je bilo precej (19) odzivov na informativni program, od tega štirje na oddaje Odmevi, trije na Utrip, trije na motečo glasbo v Tarči, eden na poročanje o stavki. Nekaj gledalcev se je kritično odzvalo zaradi ukinjenih oddaj in na ponavljanje že predvajanih, trije na pretirano in motečo TV prodajo, dva gledalca sta pogrešala film tedna, ki je enkrat umanjkal zaradi pogovorne oddaje, drugič pa zaradi Odmevov plus o požaru na Krasu.

Poslušalce radia sta zmotila poročanje o Ukrajini in Studio ob 17-ih o noveli zakona o RTV Slovenija, pogrešali so Zapise iz močvirja, poslušalka je povprašala, kako naj si po novem shrani oddaje, saj jih rada kasneje posluša v avtomobilu. Bralci spletnega portala so se odzvali na poročanje z Dirke po Franciji in na intervju na temo splava v ZDA. Varuhinja si je precej dopisovala s pisci komentarjev na portalu rtvslo.si, nekatere je pozvala, naj bodo pri pisanju komentarjev in dopisovanju z moderatorji spoštljivi in eden med njimi se ji je za to celo zahvalil. V julijskem poročilu objavljamo tudi odziv urednice Tednika na navedbe v junijskem poročilu.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	4
I. INFORMATIVNI PROGRAM	4
Odmevi 14. julija: Je voditeljica Odmevov v vprašanih res izražala osebna stališča?	4
Odmevi 18. julija: Je bilo obveščanje javnosti o imenovanju direktorja TV Slovenija objektivno?	5
Odmevi 22. julija: Kdo je odgovorjen za izjave gostov	6
Odzivi na oddajo Utrip 30. 7. 2022	7
Ali objavljeni posnetki zasebnih zemljišč vedno pomenijo poseg v zasebnost?	9
Pohvale oddajam Tednik, Panorama ter RTV Slovenija danes in jutri	10
Kritika oddaji Tednik	10
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	11
Film Quo vadis, Aida: je bil podnaslov pri napovedniku filma zavajajoč?	11
"Uravnoteženo" predvajanje filmov z vojno tematiko	11
Koliko časa po predvajanju je film še dostopen (primer dokumentarnega filma Sen 1991)	12
Pohvala filmu "Vse je neskončno kroženje" in prošnja za ponovitev v primernejšem terminu ...	13
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	13
Savina Atai v oddaji Poletno jutro	13
IV. ŠPORTNI PROGRAM	14
Zakaj TV Slovenija ne predvaja tekem slovenske košarkarske reprezentance?	14
V. SPLOŠNO	17
Kritika zaradi ukinjenih oddaj in ponovitev	17
Zakaj ni filma tedna	17
Kako pogosto obveščati o požaru na Krasu?	19
Napovednik Dirke po Franciji: prava mera dobrega okusa in atraktivnosti	20
Napovedana oddaja Midnight Oil: 1984 na sporedu s skoraj polurno zamudo	21
RADIO SLOVENIJA	22
I. RADIO PRVI	22
Je bilo poročanje Prvega o vojni v Ukrajini korektno?	22
II. VAL 202	23
Zakaj ni Zapisov iz močvirja	23
III. RADIO SPLOŠNO	23
Kako prenesti oddajo za kasnejše poslušanje	23
MMC	24
I. NOVINARSKÉ VSEBINE	24
Urednik rubrike Na današnji dan razveselil zvestega bralca	24
Celostno poročanje o Dirki po Franciji	25
Standardi poročanja na temo splava	26
II. UPORABNIŠKE VSEBINE	28

»Hvala, ker ste me prizemljili«	28
Blokiranje uporabniškega imena, ki bi lahko koga prizadelo	30
O "cenzorjih", "cenzuri" in spoštljivem komuniciranju.....	32
RTV SLOVENIJA	33
I. JEZIKOVNA KULTURA.....	33
TV-oddaja Ah, ta leta!: Napaka voditeljice pri govoru v živo	33
"Nekdanji" in "tedanji" ter o (ne)sklanjanju ženskih priimkov	34
II. OGLAŠEVANJE.....	35
Preveč TV prodaje	35
Oglas za revijo, ki napada voditelja konkurenčne TV	36
III. TEHNIČNE ZADEVE.....	37
Moteča monotona glasba v oddaji Tarča	37
»Smo gledalci upravičeni do podnapisov in prevodov?«	39
IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM.....	39
Pomotoma vklopljena storitev zvočnih podnapisov	39
V. RTV-PRISPEVEK.....	40
VI. SPLOŠNO.....	41
Stavka – odziv urednice Tednika Jelene Aščič na pojasnilo odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija Jadranke Rebernik o oddaji Tednik	41
Še o poročanju o stavki	42
... in o noveli Zakona o RTV Slovenija	42
Pohvala in kritika	43
O poročanju dopisnice iz Moskve Vlaste Jeseničnik.....	44
Odzivi na napovedano povišanje RTV-prispevka.....	44
PRILOGE.....	45
Priloga 1: Sporočilo za javnost RTV SLO in članek, objavljen na spletni strani rtslo.si	45
STATISTIKA.....	48

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Odmevi 14. julija: Je voditeljica Odmevov v vprašanjih res izražala osebna stališča?

Gledalki sta v odzivih, naslovljenih na varuhinjo, menili, da voditeljica Odmevov ni delovala profesionalno:

»Mnenja sem, da je voditeljica odmevov Rosvita Pesek v razgovoru s predsednikom vlade danes odkrito zastopala svoja osebna desničarska stališča, kar se mi zdi nedopustno. Več nas je takih, kar so pokazale tudi volitve, ki ukrepe vlade podpiramo in se jih veselimo, sploh tiste, ki jih je ob volitvah zahtevala civilna družba, zato se mi zdijo izkazana negativna stališča voditeljice nesprejemljiva.« (M. V. Č.)

»Pristransko vodenje gospe Rosvite Pesek, ko je imela intervju z Robertom Golobom.« (M. B.)

Voditeljica se na poslani mnenji ni odzvala, **varuhinja** je gledalkama po ogledu oddaje odgovorila z **MNENJEM in POJASNILI**:

»Voditelji Odmevov, kot tudi drugih dnevno informativnih oddaj, morajo, kot piše v Poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija, zastavljati vprašanja »spoštljivo in z ustreznim profesionalnim tonom. Novinarji RTV morajo delovati profesionalno, iskati odgovore, razmejiti razne dileme. Neprijazno nastopanje in vidna čustvena navezanost na eno stran v pogovoru ni znamenje profesionalnosti.«

Pozorno sem si ogledala Odmeve, ki so bili na sporedu 14. 7. 2022., in ugotovila, da je voditeljica spoštovala vse navedene zahteve. V treh sklopih je predsedniku vlade postavila več kot 20 vprašanj z več področij, povezanih z zakoni, ki so bili tega dne sprejeti v Državnem zboru. Nekaj zadnjih pa se je nanašalo na napovedano odstranjevanja žice na meji s Hrvaško. V nekaterih vprašanjih je voditeljica poročevalsko povzela javno znana dejstva, v večini pa stališča in navedbe merodajnih organizacij, mnenjskih voditeljev in drugih, povezanih z zakoni: zdravniške zbornice, združenja družinskih zdravnikov, kirurga Erika Breclja, gospodarskih analitikov ... **Zato so vaši očitki, da je v vprašanjih izražala osebna stališča, neutemeljeni.**

Ob tem dodatno pojasnujem, da voditelji Odmevov praviloma pripravijo vprašanja v dogovoru z dnevnim urednikom Odmevov, včasih tudi v sodelovanju z avtorji prispevkov. Že to zelo zmanjšuje možnost, da bi se v oddaji pojavila izrazito osebna stališča voditeljev.

Nujno in skladno z zahtevami Poklicnih meril in načel novinarske etike (že omenjena točka »iskati odgovore, razmejiti razne dileme«) **pa je, da postavijo voditelji gostom vprašanja tako, da gostje lahko čim bolj podrobno in jasno odgovorijo na aktualna vprašanja, tudi pomisleke in kritike.** Da so bila vprašanja takšna, dokazujejo tudi odgovori predsednika vlade Roberta Goloba, ki je prav z odgovori na – tudi kritična – vprašanja odgovoril zelo poglobljeno, podrobno, pojasnil vse dileme, pomisleke strokovnih organizacij in analitikov. **Če vprašanja ne bi bila takšna, tudi odgovori ne bi mogli biti tako podrobni in celoviti in javnost ne bi bila dobro obveščena.**«

Odmevi 18. julija: Je bilo obveščanje javnosti o imenovanju direktorja TV Slovenija objektivno?

Gledalka **V. S. L.** je izrazila dvom glede objektivnosti poročanja o imenovanju novega direktorja TV Slovenija, mag. Uroša Urbanije, v oddaji Odmevi 18. julija.

»Nestrinjanje z Urbanijo, izraženo in pojasnjeno s strani enega sindikata od treh na RTV, z zavajajočim naslovom: Sindikati proti imenovanju. Nasprotovalo je tudi Društvo novinarjev Slovenije, ni pa bilo pozvano Združenje novinarjev in publicistov, ki ima vso pravico biti slišano v takem primeru. Hvala za pojasnilo - po mojem mnenju neuravnoteženega prispevka, kjer so kršene moje pravice do objektivnega poročanja, da si sama ustvarim mnenje o primernosti.«

Varuhinja se je za odziv obrnila na odgovorno urednico Informativnega programa TV Slovenija Jadranko Rebernik, vendar njenega pojasnila ni prejela. Prejela pa je odgovor dnevne urednice Dnevnika **Brigite Jeretina** na vprašanje drugega gledalca na isto temo v Dnevniku istega dne. Odgovorila je:

»Namen prispevka o novem direktorju Televizije Slovenija v Dnevniku, 18. 7. 2022, ni bil iskati široke odzive na njegovo imenovanje. Osredotočili smo se na novinarska združenja: sindikat in društvo, ker na televiziji poteka novinarska stavka, s katero se sooča novo izbrani direktor. V prispevku so bile tako izjave direktorja TV Slovenija, generalnega direktorja RTV-ja in dveh stanovskih - novinarskih združenj.«

Varuhinja je dodala še svoje **MNENJE**:

»Odmeve, na katere se pritožujete, sem si ogledala. Pred pogovorom z novim direktorjem TV Slovenija so objavili o tem vest, izjavo generalnega direktorja ter izjavi koordinacije novinarskih sindikatov na RTV Slovenija in predsednice Društva novinarjev Slovenije. Menim, da s tem niso kršili Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija, saj so besedo dobili vsi, ki so se glede imenovanja direktorja TV Slovenija tisti dan oglasili. Predvsem pa je pri ocenjevanju spoštovanja novinarskih

standardov pomembno presojati ne samo en prispevek, marveč vse, kar je bilo glede imenovanja novega direktorja povedano in prikazano v oddaji Odmevi, torej tudi pogovor z novim direktorjem, ki je imel priložnost odgovoriti na vse očitke.

Zato menim, da je bilo obveščanje javnosti v Odmevih 18. 7. 2022 glede imenovanja direktorja TV Slovenija objektivno, ustrezno in skladno z vsemi poklicnimi standardi in načeli novinarske etike.«

Gledalka V . S. L. se je odzvala na odgovor varuhinje:

»Pri vključevanju sindikatov pri odzivu pričakujem, da se vselej pozove vse tri sindikate in ne samo tistega, ki je najbolj glasen. Pri društvih novinarjev pričakujem, da se pozove vsaj še eno društvo, oziroma združenje, ki ima nazorsko drugačen pogled. Pri komentiranju medijskega prostora pričakujem, da ni vedno in vselej pri mikrofONU g. Milosavljević, ki sem ga prej sprejemala kot človeka, ki ima pač mnenje, s katerim se največkrat ne strinjam. Po komentiranju in vnaprejšnji diskreditaciji g. Svetine in vseh medijev, ki niso v skladu z radikalno levičarsko ideologijo, pa /.../«

Varuhinja je gledalki odgovorila:

»Glede vnaprejšnjih diskvalifikacij kogar koli s strani kogar koli menim, da niso primerne, celo več, posegajo v človekove pravice in osebne svoboščine. CelO za kazniva dejanja naša ustava določa domnevo nedolžnosti do pravnomočne obsodbe, enako bi moralo veljati tudi za vse druge ljudi – da se jih sodi šele po že opravljenih dejanjih, ne že vnaprej. Tudi novinarji so z novinarskimi kodeksi in novinarsko etiko dolžni delovati odgovorno. Odgovornost kot etični temelj novinarske dejavnosti predpostavlja več elementov, med drugim tudi prizadevanje za objektivnost; neodvisnost od politike, trga, lastnikov in oglaševalcev ter spoštovanje dostojanstva vsakega človeka.

Odmevi 22. julija: Kdo je odgovorjen za izjave gostov

Gledalka S. Š. se je odzvala na gostjo v Odmevih, dne 22. julija, glede covid-19 in potrebnih zaščitnih ukrepov.

»Kot gledalca in predvsem plačnika JZRTV me žali kar nekaj v Odmevih predstavljene propagande. Dr. Zarja Muršič, ki naj bi bila poleg vseh doktoratov še nekakšna komunikatorka znanosti, je ves čas prispevka ponavljala eno in isto mantro, da pa je prispevek še toliko bolj bizaren, je prikladno vpletla poleg teme covid 19 še podnebne spremembe. Dr. znanosti Zarja Muršič je pomešala jabolka in hruške, nato pa druge državljane označuje za teoretike zarote /.../ Kot dr. znanosti bi najbrž lahko gospa vedela, da ni nič zastonj. Njeno /.../ ponavljanje, da so maske v javnih zavodih zastonj, je prvovrstno zavajanje davkoplačevalcev in zahtevam popravek izražene napačne/zavajajoče trditve od komunikatorke znanosti /.../

Zahtevam popravek o zastonj maskah in podatke o tem, koliko cepljenih ljudi zboleva za boleznijo covid 19 v primerjavi z necepljenimi. To ste kot JZ dolžni posredovati gledalcem in ne zgolj izvajati nizkotno, žaljivo propagando. V kolikor se na zahtevek po popravku in zahtevanih podatkih ne odzovete bom primorana to pisanje javno objaviti.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Glede izjav gostje Zarje Muršič sporočam, da so za izjave predvsem odgovorni gostje sami. Voditelji pa lahko s podvprašanji posežejo v njihovo izvajanje, če so prepričani, da so izjave žaljive ali neresnične. V Odmevih, ki jih navajate, je bila Zarja Muršič kot gostja primerno izbrana glede na temo pogovora, saj je za to temo kot znanstvenica in komunikatorka znanosti (nominiranka Slovenske znanstvene fundacije za častni letni naziv komunikatorka znanosti za leto 2021) ustrezno usposobljena.

V nekaterih izjavah je navajala svoje mnenje, ki je lahko drugačno od mnenj drugih ljudi, zato se marsikdo, tudi vi, z njo lahko ne strinjate. A glede tega poseg voditeljice ni potreben, niti umesten.

Da so maske zastonj, drži z vidika uporabnikov, ki jih lahko prejmejo brez dodatnega plačila. Seveda jih bomo kot davkoplačevalci plačali, a izraz, da so ob prevzemu zastonj, je kljub temu ustrezen. Kot je, za primerjavo, ustrezen izraz, da je javno šolanje v Sloveniji brezplačno (za učence, dijake in študente), čeprav ga davkoplačevalci prav tako posredno plačujemo.

Popravek o zastonj maskah bi bil zato nepotreben. Sicer pa vas obveščam, da je za popravek po Zakonu o medijih pristojen odgovorni urednik medija, v katerem je napačna navedba objavljena.«

Odzivi na oddajo Utrip 30. 7. 2022

Varuhinja je julija prejela 3 pisne odzive na oddajo Utrip, ki jo je 30. 7. pripravil Ugor Pirkovič. En odziv na isto oddajo je prišel še 1. avgusta, vendar ga zaradi vsebinske primernosti in zaokroženosti tematike povzemamo že v julijskem poročilu.

»Pred nekaj minutami se je končal Utrip, kjer je gospod Igor Pirkovič komentiral nedavne dogodke v Sloveniji. Komentariji, ki smo jih bili gledalci deležni, so bili vse prej kot poglobljeni in strokovni. Ob politično nepoštenem navijaštvu, insinuacijah, sprevračanju dejstev, ob delnih, netočnih in zavajajočih informacijah tako rekoč pri vseh predstavljenih dogodkih, sem bila zgrožena in globoko prizadeta. A je res mogoče, da takšne prispevke oblikuje nekdo, ki ima tako omalovažujoč odnos do gledalcev in globoko nezaupanje v njihovo sposobnost presoje.« (J. F.)

»Sobotni Utrip novinarja Igorja Pirkoviča je bil nevreden RTV SLO. Bil je zloraba televizije, ki sem jo doslej poznal, dolga leta cenil in gledal kot zvesti gledalec. Ne nameravam analizirati posamezne dele oddaje, ker za to nisem kvalificiran, navajam pa svoj vtis po

koncu gledanja, ki je bil eno samo ogorčenje. Kako si lahko nek novinar na RTV dovoli sestaviti oddajo tako, da izbere posamezne dele iz drugih oddaj oziroma prispevkov z namenom blatenja sedanje vlade Republike Slovenije.« (M. L.)

»Po včerajšnjem Utripu sem se počutila zelo slabo in sram me je bilo za našo javno (plačljivo) TV. Ustvarjalec Utripa I. Pirkovič je s svojo nekakšno »analizo stanja na Slovenskem« popljuval vse civilizacijske norme. V isti sapi (mislim, da načrtno) je povezal informacijo o povečanju migrantov s posilstvom deklice v azilnem domu. /.../ Take vrste poročanje namreč nima alibija v »ustvarjalni svobodi«, ki naj bi jo Utrip udejanjal, ampak javno spodbuja sovraštvo.« (L. R.)

»Vsebina oddaje Utrip (31. 7. 2022), ki jo je pripravil g. Pirkovič, me je vsebinsko zelo zmotila, saj je šlo za popolnoma ne-konsistentno navajanje zavajajočih podatkov (vzetih popolnoma izven konteksta).

1.) primerjava obiska Janše v Ukrajini ob začetku vojne (ko je bilo žarišče napadov tudi v Kijevu, in so bile razmere popolnoma neznane) in Tanje Fajon zdaj, ko v Kijevu tako rekoč več ni napadov, in so razmere veliko bolj pod nadzorom.

2.) Kaj ima veze, če je Marta Kos pozna Čeferina in če je njen brat nogometni sodnik. To je popolnoma nerelevantno.

3.) Glede medijev in predsedniške kampanje so bila naštetá dejstva popolnoma subjektivna in nikakor preverjena.«(L. M.)

Varuhinja se je vsem zahvalila za mnenja o oddaji in dodala **MNENJE**:

»Utrip je izrazito avtorska oddaja. V njenem opisu piše: »Utrip je odmevna, komentatorska tedenska oddaja Informativnega programa. Nastala je leta 1988, kot redni tedenski pregled notranjepolitičnih, gospodarskih, družbenih in kulturnih dogodkov v državi, ki je bila takrat še Jugoslavija. V oddajo so si utirala pot alternativna politična razmišljanja, informacije in slikovna gradiva, ki v drugih oddajah niso dobili prostora. Utrip je postopno postal izrazito avtorska oddaja s subjektivnim pogledom na najpomembnejše dogodke minulega tedna v Sloveniji. Ustvarjalci imajo pri pripravi oddaje kar največjo ustvarjalno svobodo ter z različnimi in inovativnimi pristopi ohranjajo svežino oddaje že več kot 30 let.«

Avtorski izbor poudarkov tedna, njihovo avtorsko medsebojno prepletanje in vzporejanje ter subjektivni pogled na aktualne dogodke torej v oddaji niso nezaželeni, temveč so celo zaželeni oziroma so njen zaščitni znak. To pa nujno pomeni, da zaradi različnih mnenj oddaje niso vedno všeč vsem.

Zato pa je pomembno in nujno, da uredništvo zagotovi v daljšem časovnem obdobju dovolj širok nabor avtorjev, da se lahko izrazi vsa paleta subjektivnih pogledov. To od uredništva terjajo tudi Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki v točki 5.7, ki govori o komentarju, pišejo: »Kadar se odločamo za objavo

osebnih mnenj novinarja, je treba zelo jasno opozoriti, da gre za komentar. Ker subjektivna mnenja temeljijo na določenih, velikokrat tudi parcialnih dejstvih, morajo uredniki zagotoviti, da bodo zasnove in vsebine komentarjev čim bolj pluralne. V določenem obdobju morajo biti komentarji uravnoteženi, to pomeni, da morajo biti zajeta vsa relevantna stališča. Nobeden od zaposlenih novinarjev in urednikov na RTV Slovenija nima monopola nad komentarjem.«

Uredništvo Informativnega programa TV Slovenija pri oddaji Utrip to pluralnost v zadnjih mesecih zagotavlja, saj je nabor avtorjev zelo širok. Od 4. 6. do 30. 7. 2022 je bilo na sporedu devet oddaj Utrip, pripravilo jih je sedem različnih avtorjev, samo dva med njimi sta pripravila po dva Utripa. Če bi en avtor več mesecev zapored pripravljaval polovico oddaj Utrip na mesec, pa bi to že lahko šteli za kršitev Poklicnih meril. A do zdaj se to ni zgodilo.«

Ali objavljeni posnetki zasebnih zemljišč vedno pomenijo poseg v zasebnost?

Gledalka **P. K.** je na varuhinjo naslovila vprašanje, ali smejo snemalci posneti zasebne posesti brez soglasja lastnikov.

»Danes sem gledala TV Dnevnik in presenečena ugotovila, da gledam posnetke s posesti, ki jo ima v lasti moj mož. Prispevek v TV Dnevniku dne 28. 7. 2022 ob 19.27, okolica Celja. Ali to pomeni, da se lahko snemalci in novinarji prosto sprehajajo po zemljiščih in okrog hiš, ki so v privatni lasti?

Da ne bo pomote, vsakemu dovolim ogled posesti ali parkiranje na dvorišču, ki me vpraša. Ampak ko tako iznenada vidiš v prispevku lastno posest, je to presenečenje prve vrste. Zdaj pa še prosim te iste novinarje, da zadevo nadgradijo in poročajo o tem, da v 21. stoletju ljudje nekaj kilometrov iz Celja nimajo urejenega vodovoda, otroci v vasi Rupe imajo alergije, voda je velikokrat okužena z ecoli bakterijo, privilegij natočiti vodo v kozarec in se odžejati - misija nemogoče. Vaščani opozarjajo na ta problem že vsaj 2 leti. V prispevku je gospod omenil pridobivanje gradbenega dovoljenja. Kaj naša država res ne more zadeve pospešiti in nuditi vsem državljanom, vsaj kar se tiče oskrbe s pitno vodo, enakih pogojev? V upanju, da bi pripomogli k hitrejšemu reševanju oskrbe s pitno vodo, vas lepo pozdravljam.«

Varuhinja je odgovorila:

»Ogledala sem si prispevek v Slovenski kroniki (ki je sledila Dnevniku), ki vas je zmotil. A v njem nisem zaznala nobene kršitve Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija. Pripravljen je bil korektno, posnetki so bili, predvidevam, posneti z javne poti, pa tudi prikazani tako, da jih razen morda posamičnih lastnikov ni mogel prepoznati nihče. Predstavljeni so bili za ilustracijo suše in pomanjkanja vode, ne pa kot prikaz konkretne posesti, kar bi lahko predstavljalo poseg v zasebnost. Na koncu je bilo tudi omenjeno, da je v pripravi gradnja vodovoda. Čeprav je pravica do pitne vode

zapisana v ustavi, pa je odgovornost za zagotovitev pitne vode na občinah. Kot je v prispevku omenil podžupan, nameravajo jeseni začeti pridobivati gradbeno dovoljenje, zato upam, da vodovod res dobite čim prej.

Vašo pripombo sem (brez vaših osebnih podatkov) posredovala avtorici prispevka in obema urednikoma oddaje. Kot je pojasnil urednik oddaje **Jan Novak**, so pripravili in objavili prispevek prav zaradi težav z vodooskrbo. V njem so poudarili, da precej gospodinjstev nima vodovoda, da se bo zgradil in da trenutno razmere rešujejo gasilci z dovažanjem vode.«

Pohvale oddajam Tednik, Panorama ter RTV Slovenija danes in jutri

Gledalka **M. J.** je pohvalila oddajo Tednik:

»Prosim, prenesite vse čestitke in podporo vsem novinarjem za nocojšnjo oddajo Tednik (4. 7.). Vse, kar je bilo povedano, je res in iz vsega srca podpiramo tako javno televizijo, kot jo predstavljajo.«

Gledalec **K. E.** je pohvalil oddajo **RTV Slovenija danes in jutri**, ki je bila na sporedu 13. 7. na TV SLO 1 ter voditeljico **Vido Petrovčič** za vodenje in izbor gostov v oddaji. Oddaja se je nanašala na novelo Zakona o RTV Slovenija. Svoja mnenja so soočili: ministrica za kulturo dr. Asta Vrečko, gen. direktor RTV Slovenija Andrej Grah Whatmough, doc. dr. Bernard Nežmah s FF in Fakultete za medije, prof. dr. Sandra Bašič Hrvatina s Fakultete za humanistične študije, Helena Milinkovič, predsednica gen. vodstva stavkovnega odbora in predsednica koordinacije novinarskih sindikatov RTV, predsednik Sindikata delavcev Radiodifuzije Slovenije Tom Zalaznik, dr. Jože Možina, novinar, urednik in podpredsednik ZNP, ter Špela Stare, generalna sekretarka DNS.

Tudi gledalka **B. P.** je pohvalila vodenje oddaje RTV Slovenija danes in jutri, dodala je še pohvalo oddaji Panorama:

»Čestitke gospe Petrovčič za vodenje oddaje o RTV. RTV bo z odstavitvijo direktorja g. Uroša Graha W. zelo veliko izgubila in s tem mi vsi. Oddaja Panorama v primerjavi z Dnevnikom po mojem mnenju ne vodi v depresijo, hvala zanjo in ekipi /.../«

Kritika oddaji Tednik

Gledalka **S. J.** pa je odzvala kritično na oddajo Tednik, ki je bila na sporedu 4. 7.:

»Pravkar gledam Tednik .... vsi ti pristranski novinarji in politični aktivisti /.../ in ostali novinarji, ki niso zadovoljni na RTV SLO /.../. Tako je žal v realnem svetu, če nisi zadovoljen s službo, lahko greš na boljše. Zakaj vključujejo v prispevke Bobovnika in ostale upokojece, kaj mislijo, da bodo s tem bolj "verodostojni"?? Ne, ne bodo! Prefinjenega gledalca, ki misli s svojo glavo in zna poslušati, ne bodo pretentali.

Jaz, moji prijatelji in moja širša družina v celoti podpiramo sedanje vodstvo in programski svet v tej sestavi. Upam, da direktor in ostali ne boste klonili pod temi pritiski.«

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Film Quo vadis, Aida: je bil podnaslov pri napovedniku filma zavajajoč?

Gledalec **M. Z.** meni, da je podnaslov pri napovedniku filma Quo vadis, Aida (film je bil na sporedu 19. julija na TV SLO 1), zavajajoč:

» /.../ Zavajajoč s stališča, da so bili med in po drugi svetovni vojni izvedeni še številčnejši poboji in s tem genocid nad civilnim prebivalstvom. Za primer naj vam navedem prek 700 morišč samo v Sloveniji po drugi svetovni vojni. Prosim za obrazložitev omenjenega podnaslova in vaš komentar«

Varuhinja je pripombo gledalca posredovala odgovornemu uredniku Kulturnega in umetniškega programa **Andražu Pöschlu**, ki je, skupaj z urednico Uredništva tujih oddaj **Neli Vozelj Aberšek**, odgovoril:

»Drži, da je bilo med 2. svetovno vojno in neposredno po njej neprimerljivo več žrtev človeških grozodejstev, žal tudi v Sloveniji. A ta običajno sodijo v okvir 2. svetovne vojne. V naši napovedi filma Quo vadis, Aida je bilo izrecno zapisano, da gre za film, posnet ob 25. obletnici največjega pokola civilistov v Evropi po drugi svetovni vojni, kot takega ga je ob 10. obletnici pokola označil tudi takratni generalni sekretar Združenih narodov; tako ga predstavljata tudi slovenska in angleška Wikipedia: https://sl.wikipedia.org/wiki/Srebreni%C5%A1ki_pokol.

Upamo, da je ta argumentacija zadostna, predvsem pa, da delimo stališče o pomembnosti predvajanja tovrstnih filmskih orisov tragičnih poglavij iz človeške zgodovine. Vsekakor se pozornemu gledalcu zahvaljujemo za opazko in vprašanje.«

Tudi **varuhinja** se je gledalcu zahvalila za pripombo, saj ta dokazuje, da je bila vsebina, ki jo je predvajala TV Slovenija, pomembna, obenem pa tudi, da ima TV Slovenija zelo pozorne gledalce, ki s takšnimi opozorili spodbujajo ustvarjalce RTV vsebin k še bolj natančnemu in premišljenemu delu.

"Uravnoteženo" predvajanje filmov z vojno tematiko

Gledalca **D. O.** je zanimalo, ali si bo poleg bosansko-hercegovskega filma Quo vadis, Aida na TV Slovenija lahko ogledal tudi srbski film Dara iz Jasenovca.

»Glede na to, da se bo na drugem kanalu RTV SLO predvajal bosansko-hercegovski film o dogodkih v Srebrenici, me zanima, ali bo na sporedu tudi srbski kandidat za tujejezičnega oskarja 'Dara iz Jasenovca', ki obravnava dogodke v Jasenovcu?«

Odgovorni urednik Kulturnega in umetniškega programa TV Slovenija **Andraž Pöschel** in urednica Uredništva tujih oddaj **Neli Vozelj Aberšek** sta odgovorila:

»Filma Dara iz Jasenovca v tem trenutku še nimamo med že odkupljenimi naslovi tuje produkcije in posledično nimamo pravic za predvajanje.«

Varuhinja je gledalcu v odgovoru dopisala:

»Odgovor vas verjetno ne bo razveselil, verjetno pa bo vaše vprašanje vsaj spodbudilo pristojne, da o odkupu tega filma razmislijo.«

Koliko časa po predvajanju je film še dostopen (primer dokumentarnega filma Sen 1991)

Gledalka **F. Z.** je v odzivu izrazila obžalovanje, da si ni mogla ogledati dokumentarnega filma Sen 1991:

»Žal sem bila prepozna za ogled filma Sen 1991. Poraja pa se mi vprašanje, ali je naša samoosvoboditev tako malo vredna in/ali smo plačniki RTV tudi tako nevredni, da takšen dokumentarec nima več kot 14 dni možnosti ponovnega ogleda? /.../ Ne vem sicer, kako odločate o vrednosti ter časovnem obdobju možnosti ponovnih ogledov domačih dokumentarcev/stvaritev, a po moji oceni imate skrajno mačehovski odnos do domačega dokumentarca /.../ Skratka, razmislek o tem, kaj je za Slovence pomembnejše, ali naša osamosvojitve pred 30-mi leti ali neskončna možnost poslušanja in ogleda "pričevalcev" izpred 70-80-ih let, je na RTV-ju še kako okrnjen! Ne oporekam jim, tudi oni so bili pomembni, a naša bližnja zgodovina osamosvojitve je še pomembnejša!«

Varuhinja je gledalki posredovala krajše pojasnilo **Uredništva dokumentarnega programa**:

»Dokumentarni film Sen 1991 je bil na Sporedu TV Slovenija 25. 6. Imamo 14 dni *catch up* pravice, ki so sedaj že pretekle. Imamo pa pravico še do dveh predvajanj, vsakokrat, ko bo dokumentarni film predvajan, ga bo mogoče videti še 14 dni tudi na spletu. Licenca poteče 2025. Producent je Studio Siposh.«

Iz uredništva so dodali še nekaj splošnih pojasnil o dostopnosti dokumentarnih filmov po predvajanju:

»Vsak posamezen primer je stvar pogajanj med TV SLO in dajalcem licence, ki je pretežno producent AV-dela. RTV Slovenija vsakokrat stremi k temu, da bi za gledalce zagotovila čim ugodnejši paket pravic, kamor, med drugim, spada tudi čas dostopnosti

v spletnem arhivu. Pri tem pa je treba upoštevati številne dejavnike na obeh pogodbenih straneh, ki vplivajo na končni rezultat.«

Varuhinja je gledalki poleg teh pojasnil poslala še zahvalo, da je opozorila na pomen slovenskega dokumentarnega filma in vlogo RTV Slovenija pri njegovem razširjanju in spodbujanju.

Pohvala filmu "Vse je neskončno kroženje" in prošnja za ponovitev v primernejšem terminu

Gledalka **D. K.** je pohvalila britansko-nizozemski dokumentarni film Vse je neskončno kroženje, ki je bil na sporedu 17. julija ob 22.20 na TV SLO 1. V odzivu je napisala:

»Izredno zanimiv film, a zelo pozno na sporedu. Je možno, da bi bil film na sporedu prej oz. vsaj ponovitev, npr. ob 20. uri, da lahko gledajo tudi otroci, ker je izredno zanimiv in poučen.«

Varuhinja je s pripombo seznanila Uredništvo kulturnega in umetniškega programa.

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Savina Atai v oddaji Poletno jutro

Gledalko **R. F.** je zmotilo, da je gostja oddaje Poletno jutro (pre)večkrat Savina Atai.

»Z današnjo gostjo Savino Atai je oddaja "Poletno jutro" zdrsnila pod nivo, ki se pritiče javni TV. Razumem, da je koncept oddaje namenjen nam upokojenkam in (bom kar povedala) bolj preprostemu občinstvu. Ali je nujno promovirati in dati čas nacionalne TV osebi, ki "visoko" znanost prezentira z žličkanjem /.../«

Varuhinja je pripombo gledalke posredovala urednici oddaje Dobro jutro **Daši Lamut Prosen**, ki je odgovorila:

» Savina Atai (učiteljica joge obraza in avtorica knjig) je bila v zadnji sezoni oddaje Dobro jutro zgolj dvakrat gostja v oddaji. V sredo, 6.julija, je v oddaji govorila o masaži obraza in treningu obraznih mišic ter vse to tudi prikazala. S pogovorom nismo želeli škoditi nikomur, podali smo zgolj eno od idej za trening obraznih mišic, večina gledalcev pa je pogovor in prikaz odlično sprejela.«

Varuhinja je dodala:

»Upam, da ste s pojasnilom zadovoljni in da so (bodo) ostale oddaje na zgledni ravni in jih boste z veseljem gledali. Če vas bo še kaj zmotilo, pa kar sporočite.«

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Zakaj TV Slovenija ne predvaja tekem slovenske košarkarske reprezentance?

Številni gledalci in gledalke so se odzvali na dejstvo, da Televizija Slovenija ni prenašala dveh tekem slovenske košarkarske reprezentance: kvalifikacijske tekme za uvrstitev na svetovno prvenstvo 2023, ki je bila 30. junija v Stožicah v Ljubljani s Hrvaško, in kvalifikacijske tekme v Stockholmu na Švedskem 3. julija. Varuhinja je prve pritožbe (skupaj 11) prejela že 30. junija, zaradi celovitosti pa jih obravnavamo skupaj z julijskimi v julijskem poročilu. V **juniju in juliju** je prejela **skupno 27 odzivov, od tega 19 pisnih in 8 telefonskih**. Iz odzivov:

»Prosim vas, da slovenski javnosti pojasnite, zakaj TV Slovenija včeraj ni prenašala košarkarske tekme med ekipama Slovenije in Hrvaške. S tem ste dodatno zmanjšali ugled TVS in še dodatno podžgali nasprotnike plačevanja rtv naročnine.« (N. Ž.)

»Oglašam se vam, ker sem ogorčena, kakor tudi vsi, ki jih poznam, da si ljubitelji košarke nismo mogli ogledati košarkarske tekme med Slovenijo in Hrvaško, saj ga noben kanal, ki jih lovi večina prebivalcev Slovenije, ni prenašal. V upanju, da imate nekaj vpliva tudi na to in da se kaj takega ne bo ponovilo, vas lepo pozdravljam.« (M. Z.)

»Glede na to, da VSI plačujemo prispevek za RTV, je nepošteno, da so pomembne in najbolj zaželeno reprezentančne tekme (košarka, roket, nogomet ..) predvajane na drugih, DODATNO plačljivih kanalih, do katerih ima dostop manj kot polovica ljudi. Reprezentančne tekme so tekme naše države in bi jih morala predvajati državna televizija, saj je za to tudi plačana! S tem se dela velika krivica športu, ker je posledično med mladimi manj zanimanja za tekme, kar slabo vpliva tudi na podmladek pri posameznih igrah. Prosim za odgovor in pojasnilo.« (F. G.)

»Slovenski praznik košarke v slovenski dvorani .. Za RTV pa to ni bila novica - predvajala se je Panorama. Mi zahtevamo normalen program! /.../ Prosim za informacijo, zakaj ni bilo prenosa tekme na RTV.« (M.)

Varuhinja se je najprej obrnila po pojasnilo na v. d. odgovornega urednika Športnega programa TV Slovenija **Gregorja Peternela**, ki je odgovoril:

»Sredstva iz RTV-prispevka niso namenjena samo nakupu pravic športnih prenosov niti ne zgolj televizijskemu programu. Tekem slovenske reprezentance v košarki ne predvajamo, ker je pravice kupila druga televizija, ki je zanje plačala več, kot je ponudila naša hiša. Toliko več, da si RTV Slovenija tega ni mogla privoščiti.

TV Slovenija sledi strategiji prenosov slovenskih športnikov in reprezentanc na največjih tekmovanjih. Za pravice tekmujemo z bogato konkurenco, a če samo preletite spodnji seznam dogodkov, ki smo jih letos že prenašali ali pa jih še bomo v naslednjih mesecih, težko trdite, da je naš spored slab. Zavedamo se, da določne vsebine, kot je

reprezentančna košarka, manjkajo, in v prihodnje bomo storili vse, da jih vrnemo na zaslone TV Slovenija. Ne bo pa lahko. S sredstvi, ki nam jih namenite s plačilom RTV-prispevka, ravnamo zelo gospodarno, da zagotovimo sedanji obseg športnega in tudi preostalega programa.

Olimpijske igre

Svetovni pokali v alpskem smučanju, skokih, tekih, biatlonu, deskanju

Evropsko prvenstvo v rokometu

Kolesarska dirka po Sloveniji

Kolesarska dirka po Franciji

Svetovno prvenstvo v atletiki, plavanju, gimnastiki, slalomu na divjih vodah, kajaku in kanuju na mirnih vodah, kolesarstvu

Evropsko prvenstvo v plavanju, gimnastiki, atletiki, kolesarstvu, plezanju, namiznem tenisu, avgust 2022

Evropsko prvenstvo v rokometu za ženske, november 2022

Svetovno prvenstvo v nogometu, november - december 2022

Svetovno prvenstvo v rokometu, januar 2023

Svetovno prvenstvo v alpskem smučanju, nordijskem smučanju, biatlonu, deskanju, februar - marec 2023

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu 2023, maj 2023

Evropsko prvenstvo v odbojki, avgust - september 2023«

Iz Pisarne varuhinje so čez nekaj dni gledalcem posredovali širše ozadje glede prenosa tekem slovenske košarkarske reprezentance, ki sta ga v. d. direktorja TV Slovenija **Patrik Greblo** in v. d. odgovornega urednika Športnega programa Gregor Peternel predstavila v oddaji Odmevi 5. julija (na povezavi <https://365.rtv slo.si/arhiv/odmevi/174884961>) in v besedilu na spletni strani rtv slo.si (na povezavi <https://www.rtv slo.si/sport/preostali-sporti/greblo-prislo-je-do-krsitve-zakonodaje/633334>).

Večina gledalcev se je za dodatno pojasnilo zahvalila:

»Vaše pojasnilo in pojasnilo v Odmevih me je popolnoma zadovoljilo. Hvala za vašo skrb za gledalce javne RTV in le tako naprej.« (M. R.)

»Hvala za vaše korektne odgovore in ves trud, ki ga vlagate pri zagotovitvi pomembnih nacionalnih dogodkov in se tako zavzimate za pravice gledalcev RTV Slovenija. Upam, da boste v nadaljnjih razčiščevanjih neljubega dogodka uspešni.« (Z. M.)

Nekateri pa s pojasnilom niso bili zadovoljni:

»Hvala za razlago, ki pa me ni potolažila; nasprotno, razjezila me je ob misli, da neprosto voljno finančno podpiram RTV, slednja pa mi ne uspe ponuditi možnost ogleda

pomembnih športnih dogodkov domače košarkarske reprezentance. RTV SLO bi morala zahtevati, da AKOS opravlja kvaliteten nadzor in nespoštovanje zakona sporoča tožilstvu.« (F. G.)

Varuhinja je na seji Programskega sveta RTV Slovenija 7. julija pri točki Predlogi in pobude varuhinje, komisij in članov Programskega sveta podala **MNENJE IN PREDLOG** Programskemu svetu:

»Imam pobudo, vezano na odzive gledalcev, ki se že dober teden upravičeno jezijo, ker **nacionalna televizija ne prenaša tekem nacionalne košarkarske reprezentance**. Problem TV licenc za prenose velikih športnih dogodkov sicer presega pristojnosti RTV Slovenija, lahko pa RTV Slovenija pripravi analizo stanja na tem področju – kolikor je v njeni domeni – in spodbudi javno razpravo o ukrepih, ki bi gledalcem omogočili ogled TV prenosov teh tekem. Morda tudi razpravo o vlogi evropskih javnih televizij pri prenosih pomembnih športnih prireditvah z vidika dostopa javnosti do pomembnih športnih dogodkov. **Nesprejemljivo je namreč, da gledalci TV Slovenija, ki so dolžni plačevati RTV-prispevek, obenem pa tudi kot davkoplačevalci sofinancirajo nacionalni šport, na nacionalni TV ne morejo gledati prenosov tekem nacionalne reprezentance.**

Zato dajem Programskemu svetu **PREDLOG**, da sprejme naslednji **sklep**:

'Programski svet nalaga vodstvu RTV Slovenija, da pripravi analizo glede pridobivanja pravic za prenose državne reprezentance in predloge za izboljšanje dostopa javnosti do pomembnih športnih dogodkov.'«

Programski svet je predlagani sklep sprejel.

Generalni direktor RTV Slovenija **Andrej Grah Whatmough**, ki je prisostvoval seji, je ob tem povedal, da vodstvo RTV Slovenija že izvaja vrsto ukrepov v tej smeri.

Varuhinja je o pobudi obvestila vse gledalce, ki so se pritožili. Dodala je, da **bo o problematiki športnih prenosov spregovorila tudi na septembrski seji Komisije za razvedrilne in športne programe**, o tem bo opozorila tudi **na naslednjem srečanju projekta MiPi (medijska in informacijska pismenost)**, katerega nosilec je AKOS (Agencija za komunikacijska omrežja in storitve), saj AKOS tudi nadzira izvajanje zakonodaje, povezane s TV športnimi prenosi.

Naknadno jim je v vednost poslala tudi sporočilo za javnost RTV Slovenija z dne 18. julija. V njem RTV Slovenija obvešča, da je na AKOS naslovila pobudo za uvedbo inšpekcijskega nadzora zaradi možnih kršitev zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah v zvezi s predvajanjem tekem košarkarske reprezentance na programu Sport Klub 1. Omenjeno pobudo je povzel tudi MMC v članku na spletni strani rtslo.si. Celotno sporočilo za javnost RTV SLO in članek na spletni strani rtslo.si sta objavljena kot **Priloga 1** na strani **45**.

V. SPLOŠNO

Kritika zaradi ukinjenih oddaj in ponovitev

Gledalka **V. V.** je izrazila nezadovoljstvo glede nekaterih ukinjenih TV-oddaj.

»Izjemno deluje Programski svet in njegovo vodstvo! Še zdaj čakam na vrnitev gledanih oddaj (Studio City, Globus, Točka preloma ... dokumentarcev, Na lepše ...). Še tekem državne reprezentance ni mogoče gledati... Kako dobro brišejo vse, kar je bilo vsebinsko, tehnično dovršeno. Kar je spodbujalo razmislek in širilo obzorja. Tudi povežalo. Kako si lahko nekateri dovolijo s pozicije moči uravnavati življenja drugih in predvsem njihove potrebe omejevati za javni denar?! Zgroženost, ki terja odgovor!«

Varuhinja je odgovorila, da ni pristojna za ocenjevanje dela Programskega sveta in vodstva RTV Slovenija, pač pa za obravnavo mnenj, pritožb, pripomb in predlogov uporabnikov na objavljene programske vsebine javnega zavoda. In dodala:

»Kot mediator med ustvarjalci in uporabniki programskih vsebin pa mora delovati tako, da krepí dialog in razumevanje med dvema stranema ter išče ravnovesje med pravicami uporabnikov in medijsko in avtorsko neodvisnostjo ustvarjalcev.«

Glede oddaj Studio City, Globus, Točka preloma ... je gledalko napotila na branje letošnjih poročil varuhinje na <https://www.rtvlo.si/varuh/dokumenti/33/8867>, v katerih je večkrat opozorila na pritožbe gledalcev zaradi ukinitve ali začasne ukinitve teh oddaj, obsežno pa ji je tudi pojasnila glede prenosa tekem državne reprezentance v košarki 30. junija in 3. julija.

Gledalec **B. K.** je v telefonskem odzivu povedal, da je zelo nezadovoljen, ker so same ponovitve oddaj:

»Nimam kaj gledati. 10 let stare nadaljevanke, ki sem jih že videl, oglasi, ponovitve.«

Zakaj ni filma tedna

Gledalec **S. J.** se je pritožil, ker si v običajnem sredinem večernem terminu na TV SLO 1 zaradi pogovorne oddaje o RTV Slovenija ni mogel ogledati filma tedna. Ob tem je navedel tudi nekaj pripomb o filmih.

»Ugotavljam, da danes, v sredo, 13. 7. 2022, ni filma tedna! Sem stališča, da tako ni v redu, ker gre za nadaljnje nižanje širine ponudbe kot tudi kvalitete programov RTV. Že tako je v zadnjem letu prišlo do nižanja obsega in kvalitete ponudbe filmov, veliko se vrtili starih filmov, veliko je tudi večkratnih ponovitev filmov. Nadalje je tudi manj kvalitetnih dokumentarcev. Skratka, ponudba aktualnih in kvalitetnih filmov in dokumentarcev se

je zmanjšala, kar je na škodo nas gledalcev in plačnikov. Sicer ne poznam vaših pristojnosti, obveznosti, prosim pa vas, da se izraženo nezadovoljstvo predstavi tako poslovodstvu RTV, Programskemu svetu, Nadzornemu svetu, Programskim odborom, Svetu delavcev in po vaši presoji še komu, ki mora biti seznanjen s stališči in ocenami gledalcev, ker RTV ni namenjena sama sebi oz. nekim parcialnim interesom ozkega usmerjenega informiranja, ampak mora služiti tudi ljubiteljem kvalitetnih in aktualnih filmov in dokumentarcev.«

Varuhinja je pripombe gledalca posredovala **Andražu Pöschlu**, odgovornemu uredniku kulturnih in umetniških programov, kamor spadajo tudi vsi filmi. V odgovoru, ki ga je pripravil skupaj z urednico Uredništva tujih oddaj **Neli Vozelj Aberšek**, je zapisal:

»Hvala vam za vaš odziv. Spremembe programske sheme, pa tudi terminskega načrta predvajanja, so v zadnjem času predvsem dokumentarnim oddajam res odvzele nekaj terminov, na katere so bili gledalci navajeni v zadnjih letih in so se nanje tudi zelo pozitivno odzivali. Žal je zaradi pestrega nanosa izrednih dogodkov oziroma odločitve vodstva za spremembo programa ob nekaterih aktualnih dogodkih (npr. novela zakona o RTV) odpadlo tudi nekaj predvidenih premier v terminu Film tedna.

Morda imate zato občutek, da je manj dobrega programa kot v preteklih letih. Verjamemo pa, da lahko še vedno na TV Slovenija najdete kakovostno in pestro dokumentarno in filmsko ponudbo, morda v nekaterih drugih terminih, seveda v okviru finančnih možnosti, ki so nam na razpolago. Še glede ponovitev – ob vsakokratnem premiernem predvajanju dobimo dovoljenje še za eno ali dve ponovitveni predvajanji, ki smo ju seveda dolžni izkoristiti, pogosto pa nas za ponovitve prosijo tudi naši gledalci.«

Varuhinja je ob tem še zapisala:

»Kot varuhinja pravic gledalcev bom vašo pripombo povzela v mesečnem poročilu za julij, ki ga pošljem vodstvu RTV Slovenija, Programskemu svetu, Svetu delavcev, številnim drugim naslovnikom ter javno objavim na spletni strani <https://www.rtv slo.si/varuh>. Predstavila jo bom tudi na septembrski seji Komisije za kulturne in umetniške programe. Upoštevala jo bom tudi ob pisanju priporočil za Programsko produkcijski načrt za leto 2023, ki je v pripravi do novembra in s katerim bodo programski ustvarjalci, vodstvo RTV Slovenija in Programski svet začrtali razmerja med posameznimi programskimi vsebinami. Seveda upošteva pri tem tudi interese in pričakovanja gledalcev. Zahvaljujem se vam, da ste si vzeli čas in napisali svoja opažanja.«

Gledalca **T. A.** in **M. Ž.** je prav tako ujezilo, ker si 20. julija ob 20.05 na TV SLO 1 nista mogla ogledati filma tedna.

»Danes je bil na SLO 1 napovedan sredin film Starost je norost - uredništvo se je odločilo, da da na program "Odmeve plus" /.../ Na SLO 2 pa v tem terminu Panorama /.../ A ne more dati na SLO 2 te "Odmeve plus"? Se ne more odvrtni film do 21.30? /.../ Ti eksperimenti se morajo enkrat že nehati ... in upam, da boste na programskem svetu predstavili stališče nas gledalcev /.../ Res sem besen.«

»Včeraj (sreda, 20. 7.) je bilo namesto filma tedna enourno podvodno plavanje, nato Odmevi plus o požarih na Krasu. Pojasnili so mi, da je nekdo odločil o spremembi programa, ne da bi nas, gledalce, o tem obvestili. Gledalci smo bili zato neprijetno presenečeni.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Vašo pritožbo bom povzela v mesečnem poročilu za julij. Poudarke iz poročila bom predstavila na septembrskih sejah komisij za informativni program in za kulturno umetniške vsebine, v katerih so člani Programskega sveta, na sejah pa sodelujejo tudi vodstvo RTV in odgovorni uredniki. Seveda bom predstavila mnenja vseh gledalcev, ki sem jih prejela na to temo v juliju.

Odločanje o tem, kdaj zaradi izrednih dogodkov poseči v ustaljen TV program, je na vseh javnih televizijah vedno stvar vsakokratne programske presoje glede na pomen in težo izrednega dogodka. RTV Slovenija si pri tem deloma lahko pomaga s kombiniranjem vsebin na TV SLO 1 in TV SLO 2, pri čemer pa je TV SLO 2 pogosto programsko vezana na športne dogodke in tako ostane na voljo samo TV SLO 1.

Seveda se nadejam, da bodo pristojni vašo pripombo prebrali in zato v prihodnje spreminjali program zaradi izrednih dogodkov še bolj premišljeno.«

Kako pogosto obveščati o požaru na Krasu?

Gledalec iz Istre, **B. Č.**, meni, da bi TV Slovenija morala poročati o velikem požaru na Krasu vsako uro.

»Menim, da bi bila javna TV obvezna obveščati o stanju na Krasu glede na tako obsežen požar vsako uro prek dneva od 8. do 22. ure, tako da smo gledalci seznanjeni z dejanskim stanjem na pogorišču.«

Varuhinja mu je odgovorila:

»Naj vas najprej obvestim, da sem ravnokar odgovarjala gledalcu, ki ga je zmotilo, da je TV Slovenija posvetila požaru na Krasu posebno oddajo Odmevi plus, saj bi sam v tistem terminu raje gledal film tedna. To vam pišem zgolj za ilustracijo pestrosti želja vas, gledalcev. Vodstvo TV Slovenija mora sicer poleg mnenj gledalcev ob odločanju, koliko pozornosti nameni takšnim izrednim dogodkom, kot je bil julijski požar na Krasu,

upoštevati predvsem težo in pomen izrednega dogodka za širšo javnost. Kot varuhinja pravic gledalcev menim, da mora nacionalna TV dati takšnim izrednim dogodkom primerno težo in po potrebi tudi prilagoditi program. Pri požaru je šlo za dogodek, ki je prizadel zelo veliko območje, zelo veliko ljudi, naravo in živali, vpel izredno veliko sil z različnih področij in bo imel tudi daljnosežne posledice za naravo, kmetijstvo, gozdarstvo, gospodarstvo ... Tudi zaradi medijskega poročanja je bil odziv ljudi za pomoč večji, kot bi bil brez tega poročanja. Poleg tega je poročanje o požaru odprlo številna pomembna vprašanja o spopadanju s podobnimi naravnimi nesrečami v prihodnje, kar je tudi pomembna vloga medijev, javnega še posebej.

Zato sem vesela, da se tega zavedate tudi gledalci. Seveda pa upam, da bo izrednih dogodkov, ki terjajo takšno poročanje, čim manj.«

Napovednik Dirke po Franciji: prava mera dobrega okusa in atraktivnosti

Gledalka **H. P.** se je pritožila nad napovednikom za Dirko po Franciji s posnetkom padca Primoža Rogliča.

»Velikokrat se je odvrtela napoved letošnjega Toura z natančno izbranim izsekom lanskoletnega Toura - neverjetno natančno ujetim posnetkom padca Primoža Rogliča. Ni mi jasno, komu lahko pade na pamet, da s tem stokrat ponavljajočim se mučnim posnetkom vabi gledalce, da naj si ogledajo letošnji Tour. Zakaj tudi na naši Televiziji prakticiramo najbolj bedne oglaševalske trike z dramatičnimi senzacijami? Vedno znova mi postane slabo. Verjetno so ga danes zamenjali - aha, zdaj bo pa padal Pogačar? Hvala za možnost kritike!«

Glede vsebine napovednika za Dirko po Franciji je odgovorila vodja Službe za promocijo in podobo TV programov in oddaj **Doris Vozny Potočki**:

»Za promoviranje športnih dogodkov vedno uporabimo atraktivne kadre, ki jih imamo na voljo. V tem primeru so bili uporabljeni slika in komentarji z lanskoletne Dirke po Franciji. Realizatorji napovednikov/promocijskih spotov, vedno iščejo in izbirajo posebnosti, atrakcije in dramatične dogodke, ki pritegnejo gledalce k ogledu. To je poleg informiranja tudi naloga napovednika. Osnovno vodilo naše promocije je: atraktivnost da; prelivanje krvi, mučenje, pobijanje, nasilje pa ne. V primeru padca Primoža Rogliča se je na koncu ta nezgoda dobro iztekla in vsa Slovenija je slavila in se veselila z našim vrhunskim, do konca predanim športnikom. Primoža Rogliča krasi sposobnost vztrajanja tudi takrat, ko je najtežje.

Okusi so različni in zavedamo se, da so določeni posnetki za nekatere gledalce vabljivi in zanimivi, za druge pa so lahko moteči in odbijajoči. Zagotavljam vam, da poskušamo ohranjati mejo dobrega okusa na eni strani, na drugi strani pa vseeno vsebine predstavljati na kar se da atraktiven in privlačen način.«

Varuhinja se je gledalki zahvalila za kritiko, saj, kot je zapisala, tudi s pomočjo kritičnih odzivov gledalcev RTV Slovenija ohranja raven, ki pritiče javnemu medijskemu servisu. Zapisala je tudi **MNENJE**:

»Menim, da so iz pristojne službe primerno pojasnili merila, ki jih uporabljajo pri izdelavi napovednikov športnih in drugih dogodkov. Pri tem so izpostavili tudi jasna etična merila. Kot varuhinja dodajam, da je pri napovednikih potrebno upoštevati tako ciljno občinstvo kot tudi vsebino napovednika. V primeru Toura gre za športni dogodek, ki ni samo tekmovanje, temveč tudi spektakel. Tega se zavedajo tako nastopajoči tekmovalci kot tudi gledalci, ki dirke ne spremljajo samo zaradi končne uvrstitve tekmujočih, temveč predvsem zaradi njene atraktivnosti in spektakularnosti. Zato menim, da je tak napovednik za takšne vrste dogodka primeren.«

Napovedana oddaja *Midnight Oil*: 1984 na sporedu s skoraj polurno zamudo

Gledalec **G. H.** je pričakoval, da si bo napovedano oddajo lahko ogledal ob uri, ta pa je bila na sporedu 25 minut kasneje.

»Nocoj po posnetku slovenske popevke napoveste, da bo ob 22.20 na sporedu *Midnight Oil*: 1984. Trenutno je ura 22.39, pa oddaje še ni. In še nekaj časa je ne bo. Zakaj? Kot plačnik naročnine zahtevam odgovor, zakaj mi lažete, zakaj vam je vseeno, kaj objavite. Oddajo ste pričeli predvajati ob 22.45 oziroma 25 minut kasneje, kot ste napovedali. Pričakujem vaš odgovor in seveda opravičilo.«

Odgovor **Pisarne varuhinje**:

»Verjamemo, da ste bili razočarani, ker si oddaje ob napovedani uri niste mogli ogledati. Za pojasnilo smo se obrnili na **Službo za Programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV programov**, kjer so nam odgovorili:

»2. 7. je bil na TV SLO 1 ob 20. uri posnetek koncerta Poletna noč 2022. Ker je bil posnetek prireditve 25 minut daljši, so šle v nadaljevanju vse ostale večerne oddaje na spored s 25-minutno zamudo. Na MMC-ju je bil spored takoj popravljen, za objavo v tedenskih časopisih pa je bilo žal že prepozno.«

V imenu Televizije Slovenija se vam opravičujemo za zamudo in upamo, da ste si želeno oddajo, kljub zakasnitvi, uspeli ogledati.«

Gledalec se je na posredovani odgovor odzval:

»Hvala. Vendar nikjer nisem omenil časopisja. Na RTV SLO je bila objavljena napoved ob 22.20. Vi, RTV SLO, je napravil napako pri napovedi na istem programu. To je resnica. Vse ostalo je sprenevedanje /.../«

Glede na dodatno sporočilo gledalca so se v Pisarni varuhinje za odgovor obrnili na vodjo Službe za promocijo in podobo TV programov in oddaj **Doris Vozny Potočki**, ki je pojasnila:

»V oddelku promocije in podobe TV programov in oddaj izdelujemo napovednike teden dni pred objavo oddaje na ekranu. Napovedniki imajo namreč promocijsko in informativno funkcijo. Pri informativnem delu upoštevamo spored in termine, ki so objavljeni v sistemu Provys. Včasih pride do spremembe programa in posledično se spremenijo ure določenih oddaj. Če je sprememba večja od desetih minut, takrat napovednik popravimo, ponovno posnamemo besedilo in adaptiramo uro v sliki (promocijski posteljici). V tem primeru, ko pa gre za zamik v istem večeru, pa se lahko samo pridružim pojasnilu Službe za Programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV programov. Verjetno bi bilo bolje, če bi konkreten napovednik umaknili in se s tem izognili slabi volji gledalca.«

Gledalec je odgovoril še enkrat:

»Hvala lepa za vaš hitri odziv in odgovor. Zelo prijetno sem presenečen, da ste se poglobili in prišli resnici do dna in me o tem obvestili.«

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Je bilo poročanje Prvega o vojni v Ukrajini korektno?

Poslušalca **A. G.** je zmotilo poročanje o vojni v Ukrajini v poročilih na Radiu Prvi 24. in 25. julija.

»Javna RTV SLO ne sme biti protiruska propaganda, kot to počne Daily Mail, ki zagovarja zahodno politiko do Ukrajine. Dolžnost novinarjev je, da poročajo nevtralnno, korektno, da poslušalcem povedo, kako se odzivata obe vpleteni strani, saj resnica ni samo ena. Po radijskih sprejemnikih poslušamo po javnem radiu PRVI, Val 202 poročila 24. 7, 25. 7., da so Rusi dan po podpisu grobo prekršili sporazum, ker so napadli vojaške cilje. Slovenski mediji so obsodbe Rusije obesili na velik zvon. Če si ogledamo zadetke raket postane jasno, da ruski raketni udari po vojaških ciljeh v Odesi v ničemer niso prekršili pogodbe. Torej so bili v skladu z dogovorom oz. sporazumom. Takšno poročanje ni prvo, ki smo ga poslušalci javne RTV poslušali. Podobno je bilo s poročanjem iz Mariupola /.../«

Varuhinja je odgovorila:

»Hvala za vaše mnenje, ki sem ga tudi posredovala v vednost uredništvu Prvega programa. Vendar menim, da Prvi program Radia Slovenija poroča o vojni v Ukrajini korektno. Resnica

je samo ena, le poročanje o njej je lahko iz različnih virov različno. RTV Slovenija v poročilih povzema tako navedbe ukrajinske kot tudi ruske strani, domala vsak dan prinaša poleg ukrajinskih navedb tudi nekaj izjav tiskovnega predstavnika Kremlja, te dni so navajali tudi izjave zunanjega ministra Lavrova z obiska v afriških državah. Osnovno izhodišče poročanja pa je, da je Rusija napadla samostojno državo, o tem najbrž tudi vi ne dvomite.«

II. VAL 202

Zakaj ni Zapisov iz močvirja

Poslušalca **J. P.** je zanimalo, kam so izginili Zapisi iz močvirja.

»Izredno rad berem Zapise iz močvirja, ki pa so zadnja dva tedna izginili z MMC-ja. Če je morda g. Radmilovič na dopustu, se opravičujem.«

Odgovor **varuhinje**:

»Na MMC so objavljeni Zapisi iz močvirja avtorja Marka Radmiloviča, ki so pred tem zvočno objavljeni na Valu 202. Kot je pojasnil odgovorni urednik Vala 202, rubrike trenutno ni zaradi odsotnosti avtorja, kot ste že sami pravilno predvidevali.«

III. RADIO SPLOŠNO

Kako prenesti oddajo za kasnejše poslušanje

Poslušalka **D. P.** je na e-naslova Radia Prvi in Vala 202 naslovila vprašanje, kam je izginil gumb za prenos datotek radijskih oddaj.

»Do nedavnega sem vaše oddaje lahko (prek gumba Prenesi) naložila na računalnik in nato na ključek, da sem jih lahko poslušala v avtu med vožnjo v službo. Tega gumba več ni, za kar mi je res žal, zanima me, zakaj ga je bilo potrebno odstraniti in če obstaja možnost, da ga vrnete. Vsi ljudje pač ne uporabljamo pametnih telefonov, čeprav je morda tak vtis, in smo s tem prikrajšani za poslušanje radijskih oddaj kjer koli drugje kot ob računalniku.«

Ker ni prejela odgovora, se je obrnila na varuhinjo, ki je pridobila pojasnilo in natančno navodilo pomočnika direktorja Radia Slovenija za multimedije in razvoj **Mateja Praprotnika**:

»Datoteke naših oddaj je možno še vedno prenesti, vendar poslušalci za to potrebujejo aplikacijo oziroma program. Tako kot za telefon obstajajo aplikacije, ki prenesejo oddajo in jo shranijo na telefon, tudi za računalnike obstajajo programi, ki naredijo enako: prenesejo datoteko in jo shranijo na računalnik (na primer Pocket Casts). Od tam jo je možno skopirati na drug nosilec. Datoteko je možno prenesti tudi brez programa, če v

brskalniku (Chrome) odprejo url RSS vira in nato poiščejo naslov mp3 datoteke, na primer: https://podcast.rtvlo.si/jutranja_kronika. Povedano na kratko: datoteke je možno še vedno prenesti, čeprav je gumb izginil. Najlažje je to storiti z ustreznim programom, naprednejši uporabniki pa lahko datoteko najdejo tudi v RSS viru v brskalniku.«

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

Urednik rubrike Na današnji dan razveselil zvestega bralca

Varuhinja je prejela klic rednega bralca teleteksta **M. T.**, ki je z velikim zanimanjem leta prebiral rubriko **Na današnji dan**. Povedal je, da že mesec ali dva ni (več) omenjene rubrike, kar ga zelo žalosti, saj je bila, kot je dejal, »zelo kakovostna, včasih je imela podatke, ki jih skoraj nikjer drugje ni mogoče zaslediti«. Zanima ga, ali je rubrika ukinjena; če da, zakaj, in ali se bo morda še vrnila. Rubrika je vsebovala je tudi zvočne posnetke (glasbeni posnetek, recitacija poezije ...), vendar jih ni mogel poslušati. Zanima ga, zakaj ne.

Varuhinja se je z vprašanji obrnila na vodjo MMC **mag. Anžeta Ančimerja**, ki je odgovoril:

»Zaradi novih spletnih strani radia ta oddaja nima več celotnega opisa v opisu podkasta, zato bomo uredili »nov način« vnosa opisa za to oddajo. Potem bo tudi preslikava na teletekst enostavnejša. Teletekst je izključno tekstovni prenosnik informacij in je nemogoče, da bi posnetke poslušal prek teleteksta. Posnetke lahko poslušamo na spletnih straneh radia Prvi:

<https://prvi.rtvlo.si/podkast/nadananjidan/63>

ali prek portala RTV 365:

<https://365.rtvlo.si/arhiv/na-danasnji-dan/174888812>.«

Vodja MMC je dodal, da lahko tehnične in vsebinske podrobnosti bralcu neposredno pojasni urednik oddaje **Stane Kocutar**. Varuhinja je na izrecno željo bralca (Varuh mora namreč še posebej skrbno varovati osebne podatke gledalcev, poslušalcev in bralcev) uredniku posredovala njegov stik. Čez nekaj dni se je bralec ponovno oglasil, tokrat s pohvalo in zahvalo, da je rubrika že prisotna na teletekstu in da mu je urednik oddaje zelo podrobno pojasnil, kako lahko dostopa do portala multimedijskih vsebin RTV 365, vključno z zvočnimi posnetki, ki dopolnjujejo rubriko Na današnji dan.

Varuhinja se je uredniku rubrike zahvalila, da si je vzela čas in poslušalcu/bralcu svetoval, kako dostopati do vseh vsebin rubrike. Napisala je še:

»Izkazali ste zelo zgleden odnos do tistih, v katerih službi smo. Kot primer dobre prakse bom zato to zapisala tudi v poročilo varuhinje za julij. Še veliko zanimivih oddaj in zvestih poslušalcev/bralcev vam želim.«

Stane Kocutar se je varuhinji zahvalil in dodal:

»Hvala za vaš prijazen odziv. Vesel sem ga, še v večje veselje pa mi je, da je gospod zadovoljen in lahko tudi z zamikom spremlja vsebine, ki ga zanimajo. Dodatno pa me je razveselilo njegovo mnenje, da ga zelo veseli pestrost vključenih zgodovinskih osebnosti in dogodkov brez vpliva ideologije. Tega sem bil pa res vesel, saj je prav to eno mojih načel pri nastajanju rubrike.«

Celostno poročanje o Dirki po Franciji

Trije bralci so se pritožili nad poročanjem o Dirki po Franciji na portalu rtslo.si. Po njihovem mnenju je bilo to preveč osredotočeno na samo enega slovenskega kolesarja.

»Take komentatorje, kot jih imate med prenosom kolesarske dirke, naj vam povem, da škoda, da nista seznanjena, da na dirki po Franciji ne kolesari samo Pogačar. Na dirki je 5 kolesarjev iz Slovenije. Ne sliši se drugega kot Pogačar to, Pogačar to. Imamo 5 super tekmovalcev, ampak komentatorja sta se naučila vse samo o Tadeju Pogačarju.« (T. M.)

»Moti me, da je celotno poročanje o kolesarski dirki po Franciji osredotočeno na kolesarja Tadeja Pogačarja. Največja kolesarska dirka je več kot le zmagovalec in si zasluži poročanje o več njenih aspektih. Portali, ki so osredotočeni na kolesarstvo, npr. Cyclingnews, Global Cycling Network in Cycling Weekly, poročajo o Dirki pa Franciji bolj celostno. Pišejo, na primer, o pokrajinah, skozi katere gre dirka, o intervjujih z različnimi kolesarji, o novi kolesarski opremi/tehnologiji, o zgodovini dirke in o vsakdanjiku kolesarja na tej dirki. Razumem, da ni cilj RTV tako obsežno poročanje, niti tega ne pričakujem, vseeno pa bi si želel malo širše in malo manj navijaško poročanje o Dirki po Franciji /.../ 8 izmed 9 člankov se začne z omembo Tadeja Pogačarja.« (D. Č.)

»Prosim za pojasnilo, zakaj je na MMC toliko člankov o enem samem kolesarju (Tadej Pogačar). Menim, da je šlo za neobjektivno poročanje.« (T. L.)

Pripombe bralcev je varuhinja posredovala uredništvu MMC-ja, od koder je vodja športne redakcije MMC-ja **Robert Kaurin** podrobno odgovoril:

»Kolesarska Dirka po Franciji je eden izmed najuspešnejših projektov MMC-ja, s čimer se strinjajo tudi naši bralci. Dirka je pokrita celovito s članki, podcasti, prenosi in videoposnetki ter v skladu s kadri, ki so nam na voljo. RTV-jev spletni portal ni specializiran kolesarski portal, zato je primerjava s tovrstnimi kolesarskimi portali

povsem neumestna. Na MMC-ju kolesarstvu namenimo veliko pozornosti in je ena najbolj pokritih rubrik, kar nam priznava tudi večina uporabnikov MMC-ja. Se pa ne ukvarjamo zgolj s kolesarstvom, saj skušamo naslikati kar se da celotno sliko slovenskega športa.

O tem, da pišemo zgolj o Pogačarju: Pogačar je svetovni zvezdnik in seveda mu namenimo primeren prostor. Še posebej, če so uspehi. V času naslovitve vaše pritožbe je Pogačar dobil dve etapi in bil v eni izmed etap tretji. Prevezel je rumeno majico vodilnega in o njem so na dolgo in široko poročali vsi svetovni mediji, ne le naš /.../.«

Varuhinja je dodala:

»Menim, da so v uredništvu primerno pojasnili svoja uredniška izhodišča in upam, da boste (kljub temu) spremljali kolesarstvo in druge športe na MMC še naprej.«

Standardi poročanja na temo splava

Bralec **P. K.** se je odzval na poročanje o tematiki splava v članku, objavljenem na MMC-ju:

»Rad bi izrazil svoje nezadovoljstvo nad standardi poročanja v zvezi s tematiko splava. V veliki meri zgolj sledite (povzemate) prispevke velikih medijskih hiš, ki imajo pri tem vprašanju zelo jasno agendo, zato je njihovo poročanje prej propaganda kot novinarsko delo.

Podobno posledično velja tudi za RTV. Naj navedem samo primer, 28. 6. 2022 ste objavili članek z naslovom ["Najprej hočeš zbežati iz take države. A del tebe hoče ostati in se boriti."](#) Gre za intervju z aktivistko, ki podpira splav. Vsa vprašanja v članku so t. i. *soft ball* oz. enostavna vprašanja, ki intervjuvancu dajejo široke možnosti za odgovor, da lahko govori o svojem pogledu na svet. Niti eno od vprašanj ni niti malo bolj zahtevno, kjer bi morala intervjuvanka vsaj malo pomisliti, preden odgovori (npr. "S katerim trenutkom se po vašem mnenju začne življenje?"). Mislim, da je naloga dobrega novinarja, da pusti svoje nazore ob strani in poskuša kritično presojeti vsako tezo ali odgovor, ki ga dobi, ter intervjuvanca pripraviti do tega, da svoje argumente dobro pripravi in obrazloži.

Prav tako menim, da je prav in pošteno, da bi na ravni RTV-ja naredili tudi intervju z nekim podpornikom življenja iz ZDA na isto tematiko in s tem bralcem, gledalcem in poslušalcem dali možnost, da soočijo dva različna pogleda na vprašanje in si sami ustvarijo mnenje.

Prosim, da pregledate preteklo poročanje o tej tematiki (dovolj je že hiter pregled naslovov) z objektivnega vidika in presodite sami, ali menite, da opravljate na tem področju dobro (objektivno) delo ali ne. Vsekakor bi me zanimala tudi vaša ocena poročanja o tej tematiki.«

Varuhinja je pripombe bralca poslala uredništvu MMC, kjer je bilo besedilo objavljeno. V. d. odgovornega urednika MMC **Igor Pirkovič** je zapisal:

»Glavni očitek je, da avtorica nima kritične distance do intervjuvanke in da so v vprašanjih jasno izražena njena stališča. Če tako presodimo, gre za napako. Zdi se mi prav, da slišimo tudi stališče avtorice ali vodje sekcije zunanja.«

Avtorica intervjuja **Kaja Sajovic** je odgovorila:

»Vsak novinar ima svoj tip vprašanj, sklepam, da ta ne bodo vedno všeč vsem. Kar se tiče omenjenega, je bil intervju (napak mi je bilo očitano, da je šlo za intervju z aktivistko) odziv na odločitev vrhovnega sodišča ZDA, da razveljavi odločitev Roe v. Wade, odločitev, ki so jo kot obžalovanja vredno označile tudi vse demokratične vlade, vključno s tistimi v EU. Zame kot novinarko, ki deluje na nacionalnem mediju znotraj EU, kjer so splošno sprejete neke evropske demokratične vrednote, kamor sodi tudi zaščita ženskih pravic, kot tudi pravic istospolnih, manjšin itd., je tako povsem v skladu z uveljavljeno politiko tovrstnih ureditev in sistemov, da branim enake vrednote, kot jih brani EU in ki smo jim zavezani tudi v Sloveniji. Kot ženska pa zagotovo ne bom spodkopavala svojih pravic in v člankih polemizirala ali celo oporekala pravici ženske do izbire. Nekaj, kar ni kontroverzna pozicija, ampak vsesplošno sprejeta v evropskem prostoru.«

Varuhinja je dodala **MNENJE**:

»Intervju sem prebrala. Uvodoma poudarjam, da ima tematika splava in poročanje o tem v Sloveniji drugačno pozicijo kot v ZDA, saj Ustava Republike Slovenije v 55. členu določa, da je odločanje o rojstvih svojih otrok svobodno. Novinarje in novinarke RTV Slovenija pri poročanju o tem zavezujejo tudi Programski standardi RTV Slovenija, ki v prvi alineji določajo, da »V interesu javnosti RTV Slovenija deluje tako, da - spoštuje ustavne pravice slovenskih državljanov;«. Temu so dolžni podrejeni tudi izbiro tem, sogovornikov, žanr in druge izvedbene podrobnosti pri sporočanju teh tematik.

V primeru, ki ga navajate, je bil intervju pripravljen in objavljen v času sodbe ameriškega ustavnega sodišča. **Tema je bila torej za čas objave primerna, sogovornica prav tako, saj je bila poznavalka tega področja. Tudi žanr intervju je bil za razjasnitev okoliščin, posledic in dilem pravi.** Edino, kar avtorici lahko očitamo, so bila **vprašanja, ki niso bila skladna s pravili žanra – da namreč avtor/ica intervjuja sprašuje v imenu bralcev (torej najširšega kroga bralcev, ne samo dela bralstva).** **V vprašanjih bi se morala tudi v večji meri odreči komentiranju in izražanju stališč** ter slednje prepustiti intervjuvanki. Intervju je namreč praviloma žanr informativne zvrsti, v katerem stališča avtorja niso zaželeni, in ne interpretativne zvrsti, kjer so dobrodošla. **A v celoti je to le manjši »obrtiški« zdrs, vloga javnega medija pri razjasnjevanju aktualnih družbenih vprašanj je bila kljub temu**

izpolnjena. Ne gre namreč za odpiranje javne razprave na to temo v Sloveniji, temveč za poročanje o tem v ZDA.«

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

»Hvala, ker ste me prizemljili«

Uporabnik **B. P.** je varuhinji v vednost posredoval pritožbo, ki jo je naslovil na uredništvo MMC:

»Navajam svojo pritožbo uredništvu MMC na [članek o španskem Ciudad de la Luz](#), ki sem jo oddal preko funkcije "prijava napake".

"... je po pisanju Astra Heralda dejala ..."

A tako nizko ste padli pod Pirkovičem, da citirate - kot praviloma brez vstavljanja povezav na vire - "medij" neznanega porekla, brez kolofona in ostalih normalnih prituklin spodobnih medijev, ki dobesedno krade članke Guardian?!
<https://astraherald.com/spains-ciudad-de-la-luz-film-studios-to-reopen-10-years-after-eu-ban/>
<https://www.theguardian.com/world/2022/jul/06/spain-ciudad-de-la-luz-film-studios-reopen-valencia>

Piratizirate spletne pirate? V javnem interesu, za narodov blagor? V rubriki kultura!? Profesionalno, neodvisno, etično in moralno? Ali pač zaradi Pirkovičevega škornja in Grah Whatmoughovega stiskaškega primeža? Da vas ni sram!!!

K skoraj dobesednemu prepisu članka iz Astra Heralda, ki je vse prepisal od Guardian, saj tudi vstavljeni povezavi vodita na Guardian, je MMC izpustil ključen del uvoda:

"One of Spain's most notorious and costly white elephants, the Ciudad de la Luz (City of Light) film studios in Alicante, ..." "Beli slon" je namreč nadvse poveden dodatek, ki že v uvodu izvirnega članka precej jasno določi, za kaj v bistvu gre v primeru tega megalomanskega projekta – vsaj po mnenju izvirnega avtorja članka.

Dodal bi le še to, da me stanje duha v MMC ne čudi, le žalosti. To stanje duha očitno jemlje kot nekaj normalnega, da citira spletni "vir", ki poleg že omenjenega nekontroliranega porekla (uredniške anonimnosti) ob članku nima niti podpisa avtorja. Kako je avtorica prevoda prišla do tega vira, ja pa sploh posebno vprašanje /.../«

Varuhinja je odgovorila:

»Pritožbo ste, kot navajate, naslovili na MMC, meni pa verjetno v vednost. Niste navedli, ali vam je MMC odgovoril ali ne. Glede na vaš zapis predvidevam, da so vam pritožbo zavrnil, ker je vaš komentar kršil pravila komentiranja <https://www.rtvsl.si/uporaba/standardi-in-pravila-komuniciranja-na-spletnem-mestu-rtvslo-si/590527> v dveh točkah:

3. Ostro kritiko ali nestrinjanje s posameznimi mnenji bom izražal brez osebnih napadov in žalitev. Kritike organizacij, institucij, skupnosti ali strank bom argumentiral in izrazil na vljuden način.

6. Na forumu ter v komentarjih novic in blogov se bom držal tematike novic, bloga ali foruma. Debate ne bom preusmerjal na drugo tematiko in sporočila, ki z izvirno temo niso vsebinsko povezani. Teme na forumu bom poimenoval smiselno in ne bom odpiral več tem z isto tematiko ali ponavljal praznih in identičnih sporočil (smetil).

Prvo točko ste kršili z navedbo: »A tako nizko ste padli pod Pirkovičem ...«

Obe točki pa ste kršili za navedbo: »Piratizirate spletne pirate? V javnem interesu, za narodov blagor? V rubriki kultura!? Profesionalno, neodvisno, etično in moralno? Ali pač zaradi Pirkovičevega škornja in Grah Whatmoughovega stiskaškega primeža? Da vas ni sram!!!«

Če so vam pritožbo zavrnil ali komentarja ne objavili, je bilo to upravičeno. Iz istih razlogov zavračam vašo pritožbo tudi kot varuhinja. Odzive, ki so žaljivi, zavrnem.«

Uporabnik se je varuhinji zahvalil za utemeljen odgovor in odpisal:

»Imate povsem prav, dvakrat. Prvič, pritožbo sem vam poslal samo v vednost in ne v obravnavo. Menim namreč, da imate za obravnavo dovolj drugih pritožb na bolj izpostavljene in pomembne zadeve. Ne, iz uredništva MMC mi niso odgovorili. Drugič, pritožba je napisana izjemno ostro, v afektu, in jo prejemniki kaj lahko razumejo kot žaljivo. Vendar tudi jaz razumem odnos avtorice oziroma uredništva MMC do svojega bralstva za žaljiv z izbiro "vira".

Kadar novinarji/ke prepisujejo spletne vsebine, ne da bi vir poznali/e oziroma preverili/e njegovo verodostojnost, to smatram za omalovaževanje svojega dela ali/in bralstva. Ne predstavljam si namreč, da bi bili v uredništvu MMC RTVS tako neuki, tako slabo izobraženi, da ne bi znali razločevali med vsem, kar se najde na spletu. Tudi ob upoštevanju splošnega padca standardov v vseh medijih me je predmet pritožbe šokiral in še zdaj ne morem verjeti, da je bilo sklicevanje na nek Astra Herald sploh možno.

Vendar je očitno možno vse mogoče. Možno je tudi to, da MMC sredi julija objavi [povzetek razsodbe NČR](#), v katerem zapiše povsem napačen datum predvajanja spornega Utripa. In ta datum pusti stati tudi po tem, ko sem jih z bolj obzirnim sporočilom opozoril na napako. Zagotovo jim vsako moje sporočilo že dolgo časa preseda, tudi zaradi ostrega ali včasih žaljivega tona, vendar v moji knjigi in po kodeksu to ne more biti razlog, da ne popraviš svoje lastne napake.«

Varuhinja se je zahvalila za odziv in ob tem zapisala, da se le redki zmorejo zahvaliti za to, da jim nekdo ni dal prav. Dodala je še:

»Če avtor(ica) članka navede napačen vir ali napačen datum Utripa ipd., ne gre za neposredno žalitev vas bralcev, gre pa za kršenje Pravilnika o poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki v točki 1.1 novinarje zavezuje k

natančnosti, v točki 1.3 pa k preverjanju dejstev, med drugim: »Posebna previdnost je potrebna pri uporabi neavtoriziranih virov z interneta, saj je dostop do medmrežja omogočen vsakomur brez omejitev, zato bi nekritična uporaba podatkov iz teh virov lahko pomenila dezinformacijo javnosti.« Če opazite zapise, ki to morda kršijo, se lahko obrnete tudi neposredno name.«

Uporabnik se je odzval z naslednjim zapisom:

»Hvala za vašo prijaznost. Cenim, če si kdo vzame čas zame in me tudi argumentirano prizemlji, kadar izvajam prehude verbalne akrobacije.«

Blokiranje uporabniškega imena, ki bi lahko koga prizadelo

Uporabnika **M.** je zmotil vzdevek »Treblinko« enega od komentatorjev na MMC-ju. Ker je menil, da je vzdevek sam po sebi žaljiv, se je obrnil na varuhinjo:

»Med komentatorji na MMC že leta obstaja eden (op. a.: Treblinko), ki se mu očitno zdi blazno fino s svojim vzdevkom se norčevati iz - upam, da vsaj vi, za razliko od cenzorjev, administratorjev in preostale množice zaposlenih na MMC, dojemate iz koga se norčuje ... ? In kaj z dopuščanjem takih vzdevkov širni javnosti sporoča MMC in z njim RTV? In kakšna žalitev je to za vse žrtve?«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Verjetno imate v mislih povezavo s koncentracijskim taboriščem Treblinka? Pri imenu uporabnika gre res samo za eno črko razlike, a iz komentarjev uporabnika ne zaznavam, da bi si namenoma nadel sporno ime. Glede na to, da je poleg vzdevka napisano še Any T., ugibam, da je vzdevek morda povezan s priimkom in ni povezan s koncentracijskim taboriščem.«

Uporabnik pa z odgovorom ni bil zadovoljen:

»Vaš odgovor je, z eno besedo, sramoten. Če bi si "uporabnik" nadel vzdevek "Dachauko" ali morda, da ostaneva pri slovanskih imenih, "Oświęcimko", bi tudi teoretizirali, da gre za povezavo z njegovim priimkom? /.../«

Še pred tem odgovorom je varuhinja pripombo uporabnika posredovala tudi vodji administratorjev na MMC-ju **Milošu Brkiću**, s prošnjo, da pri uporabniku preveri, ali je zgolj nehote ali kako drugače izbral uporabniško ime, ki je samo za eno črko drugačno od koncentracijskega taborišča Treblinka. Odgovoril je:

»Uporabnik je registriran že od 2014, iz komentarjev uporabnika do zdaj ni bilo znakov, da bi se do te tematike opredeljeval ali zagovarjal stališča, ki bi bila neprimerna in problematična. Kaj ga je vodilo, da si je izbral takšno uporabniško ime oziroma kako ga je skoval, nam ni poznano. Smo pa tudi mi že bili v dilemi, kako ukrepati v tem primeru.

Do zdaj nismo zaznali kršitev, ki bi se nanašale na to temo, zato smo dopustili, da uporabniško ime ostane.

Neprimerna uporabniška imena niso dovoljena, pri tem pa ni povsem jasno razvidno, ali gre morda le za nenamerno izbran vzdevek, ki zbuja takšne asociacije. Vseeno bomo naslovil vprašanje uporabniku in poskušali razrešiti to dilemo.«

Čez nekaj časa je vodja administratorjev varuhinji odpisal, da **so uporabniško ime blokirali**:

»Uporabnika smo pozvali, da nam pošlje obrazložitev, žal pa se ni odzval na naš poziv. Dvomim, da gre tu za namen "norčevanja", saj uporabnik v svojih komentarjih ne omenja teh tem, tudi avatar (profilna slika) ne nakazuje, da gre za povezavo z omenjenim taboriščem. Osebno dvomim, da je večina ljudi sploh seznanjena s tem nacističnim taboriščem in gre v tem primeru za splet naključij.

Iz dopisa gospoda je razbrati, da tudi, če bi prejeli pojasnilo uporabnika, bi na drugi strani še vedno bilo razumljeno kot "norčevanje" ali kaj podobnega, saj enostavno obstaja besedna povezava med tem up. imenom in krajem, kjer se je nahajalo konc. taborišče. Odgovornost uporabnikov je tudi, da pri izbiri up. imen v ozir vzamejo tudi morebitne odzive drugih uporabnikov portala. Iz naslednjih razlogov:

- v izogib prihodnjim nesporazumom (do zdaj smo prejeli le pritožbo tega gospoda) glede tega up. imena,
- podobnosti (četudi nenamerne) med up. imenom in imenom nacističnega taborišča,
- odgovornosti uporabnikov, da z up. imeni ne vzbujajo nelagodja ali neprimernih odzivov s strani drugih uporabnikov,
- neodzivom uporabnika na našo prošnjo, da obrazloži izbiro up. imena,

sem se odločil, da **uporabniško ime Treblinko, blokiram**.

Iz pravil sodelovanja izhaja:

9. Pri pisanju sporočil bom poskušal jasno izraziti svoje mnenje, da ga bodo souporabniki pravilno razumeli. Nekateri stavki v pisani besedi mnogokrat ne učinkujejo enako kot v govoru, zato bom pozoren na jasnost sporočil in komentarjev. Razumem in se strinjam, da vulgarni ali drugače neprimerni komentarji, uporabniška imena in uporabniške slike (avatarji) niso dovoljeni, zato jih ne bom uporabljal.«

Varuhinja je odgovoru vodje administratorjev na MMC-ju pritožniku dodala še **POJASNILO**:

»Upam, da ste z razpletom zadovoljni. Temu dodajam samo še to, da **poskušam kot varuhinja najprej vzpostaviti dialog med uporabniki in ustvarjalci** (v tem primeru administratorji), **da pri prvih povečam poznavanje medija in dilem ustvarjalcev, pri drugih pa dojemljivost za vprašanje in pomisleke uporabnikov**. Moja druga želja je, da se v tem dialogu izkažejo pravila, na katerih naj bi temeljilo delo programskih ustvarjalcev (administratorjev). Ta pravila so se v tem primeru jasno izkazala. Kot

varuhinja ne želim biti prvi in zadnji razsodnik, temveč to vlogo uporabiti šele, ko so vsa druga sredstva že izčrpana.«

O "cenzorjih", "cenzuri" in spoštljivem komuniciranju

Uporabnik **R. M.** se je v juliju večkrat pritožil varuhinji, da administratorji neupravičeno brišejo oziroma ne objavljajo njegovih komentarjev, varuhinja pa ne ukrepa:

»... Od cenzorjev zahtevam, da me nemudoma odstranijo s seznama blokiranih, pa nič. Vi v tem sporu ne posredujete. Mar si tako predstavljate "varovanje" mojih pravic? Ali je to le še en dokaz, da je vse tisto, kar sem že zapisal, res? Zakaj sem sploh na seznamu blokiranih uporabnikov? Zahtevam odgovor na to vprašanje. Poleg tega hočem vedeti, zakaj cenzorji ne ugodijo nobeni od spodnjih zahtev oz. kdaj bom dobil izpise blokiranih komentarjev, s katerimi bi lahko dokazal, da cenzorji povsem arbitrarno in samovoljno blokirajo moje komentarje, ker le-ti niso kršili pravil. Tudi hočem vedeti, kakšen je bil epilog vašega "pogovora" s cenzorji glede spodnjega komentarja, za katerega sem **dokazal**, da ni kršil pravil in kar ste morali pritrditi tudi sami. Bodo leteli iz službe? Bodo finančno kaznovani? Japajade, nič se jim ne bo zgodilo. Če je do tega "pogovora" res prišlo (v kar pa ne verjamem), se je vse končalo pri "tovariški kritiki". Tako gre to pri vas.«

»Tema je bila rtv prispevek, zato moj komentar JE povezan s temo. Razen, če ste nepismeni in je črno za vas belo ali obratno. Poleg tega zahtevam pojasnilo, kje vaša famozna pravila zahtevajo "dobro argumentacijo". Trdim, da nikjer, zato je vaše početje navadno šikaniranje.«

Varuhinja mu je v slednjem primeru pritrdila in odpisala:

»V primeru vašega komentarja pod prispevkom "DZ sprejel novelo zakona o nalezljivih boleznih, referendum o RTV-prispevku ne bo", ki je bil objavljen 29. 6. 2022, je bil po mojem mnenju vaš komentar po nepotrebnem umaknjen. Tudi odgovor administratorja umika ne utemeljuje pravilno, saj se je vaš komentar nanašal na eno od tem prispevka. Z mnenjem bom obvestila tudi vodjo administratorjev.

Nikakor pa v tem primeru ne moremo govoriti o cenzuri, saj je ta izraz namenjen predvsem za posege v novinarske prispevke oziroma v novinarsko avtonomijo. Moderiranje komentarjev na spletni strani RTV SLO ima drugačne zakonitosti in je urejeno s pravili, s katerimi se vsi uporabniki prostovoljno strinjate, ko odprete račun, ki vam omogoča komentiranje – z namenom, da RTV Slovenija ohranja strpno in kulturno raven javne razprave.«

Ob številnih sporočilih, ki jih je uporabnik naslovil na varuhinjo oziroma ji jih poslal v vednost, mu je varuhinja zaradi neprimerne uporabe besede »cenzor« in nekaterih drugih besed zapisala **PRIPOROČILO**:

»V komunikaciji z administratorji in z mano bodite spoštljivi, sicer vam vsi lahko zavrremo komunikacijo in ne boste dosegli ničesar. Pa tega večinoma ne upoštevate.«

In še:

»Glede očitka, da zgolj zapišem »z mnenjem bom obvestila tudi vodjo administratorjev«, vam odgovarjam: drugega orodja nimam na voljo. Varuhinja pravic gledalcev in uporabnikov vsebin RTV SLO ne more nikogar sankcionirati, niti to ni namen tega instituta (kot tudi ne vseh drugih varuhov). **Namen varuhinje je »krepiti dialog med uporabniki in ustvarjalci RTV vsebin«**. Sama delam predvsem tako, da z ugotavljanjem napak ustvarjalcev (včasih vztrajam tudi, da se opravičijo). A bolj kot pogrevanje za nazaj me zanima prihodnost, da se iz napak kaj naučimo ter da se napake in kršitve ne ponavljajo. Tudi v vašem primeru. Zato sem vam priporočila, da **uporabljajte spoštljiv način komuniciranja, saj le tako lahko pomagam zblížati vaša stališča in stališča administratorjev**. Če jih boste nazivali cenzorji, jim pisali »halo« in od njih »zahtevali«, ne bomo dosegli veliko. Če jim boste pisali spoštljivo, poskusili objaviti normalne komentarje, vas morda dajo spet iz bunkerja.

Pravica do svobode govora ni brezmejna. Citiram kar delček na to temo, objavljen v rubriki o komentiranju na [rtvslo.si](https://www.rtv slo.si/rtv/kontakti-in-informacije/pogosta-vprasanja/vprasanja-o-komentiranju-clankov/487653): <https://www.rtv slo.si/rtv/kontakti-in-informacije/pogosta-vprasanja/vprasanja-o-komentiranju-clankov/487653>:

»Uporabniške vsebine, ki jih spletni medij omogoča, vključujejo tudi odgovornost medija do teh vsebin. Medij ima tako pravico postaviti lastna pravila pri obravnavi uporabniških vsebin. Stališče do tega je v letnem poročilu za 2015 izrazil tudi varuh človekovih pravic: » ... Objava komentarja v (spletnem) mediju ni (človekova) pravica in ni vsebina svobode izražanja. Vsak spletni medij komentarje objavlja in briše v skladu s svojimi pravili oziroma pogoji komentiranja ter za to prevzema odgovornost /.../«

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

TV-oddaja Ah, ta leta!: Napaka voditeljice pri govoru v živo

Gledalko **V. G.** je ob ogledu oddaje Ah, ta leta! zmotila napaka v govoru voditeljice, zato je opozorila nanjo.

»Pravkar sem hotela gledati oddajo »Ah, ta leta« na 1. programu nacionalne Televizije Slovenija. Voditeljica, lepa mladenka s krasno frizuro, vpraša gosta nekaj v smislu : »Kako

da ste se začeli ukvarjati z računalniki v času upokojitve, ko se večina več NE RABI ukvarjati z novimi tehnologijami?»

Lepo vas prosim, jaz sem tehniško izobražen človek, ampak že v srednji šoli so nas uspeli opozoriti na tako grobe napake v govoru. Če danes niti srednja šola niti novinarska fakulteta takih napak niso sposobne odpraviti, zaposlite prosim kakšnega strokovnjaka, da bo usmerjal vaše govorce. Prepričana sem, da mora biti nacionalna televizija vzor pravilne uporabe slovenskega jezika.«

Varuhinja je pripombo gledalke poslala voditeljici oddaje in urednici uredništva, v katerem oddaja nastaja. Odgovorili sta obe. Voditeljica oddaje Ah, ta leta! **Helena Pirc** je zapisala:

»V oddaji Ah, ta leta! seveda pazimo na govor in izražanje, scenarij pred snemanjem vsake oddaje pregleda tudi lektorica. A ker pogovor poteka spontano, ker se snemanja ne ustavlja in ne ponavlja, ker vprašanj ne berem, se zgodi, da pride tudi do neljube napake, kot se je to zgodilo v tem primeru. Seveda se napake zavedam in se zanjo lahko le opravičim. Vsekakor se trudim, da bi bilo teh čim manj in bom v prihodnje še bolj pozorna na pravilno rabo slovenskega jezika, saj se zavedam vloge TV Slovenija pri skrbi za naš jezik.«

Urednica Uredništva izobraževalnih oddaj mag. **Katja Stamboldžioski** pa je dodala:

»Dodajam še, da v Uredništvu izobraževalnih oddaj TV Slovenija pri pripravi vseh oddaj redno sodelujemo z lektorji za slovenski jezik, ki naše tekste pregledujejo, a pri pogovoru je žal prišlo do napake, kot je razložila voditeljica, zato se gledalki opravičujemo.«

Varuhinja je poleg obeh odgovorov gledalki dodala mnenje, da sta se tako voditeljica kot urednica primerno odzvali in zapisala:

»Kot varuhinja pravic gledalcev sem vesela vseh pripomb gledalcev, tudi takšnih, ki so kritične in opozarjajo na napake. Pomagajo namreč, da se ustvarjalci teh znebijo oziroma da so pri delu nanje še bolj pozorni. Pri tolikšnem obsegu programa brez napak seveda ne gre, primerno pa je, da se ustvarjalci zanje tudi opravičijo.«

"Nekdanji" in "tedanji" ter o (ne)sklanjanju ženskih priimkov

Gledalec **M.** je v telefonskem pogovoru izrazil dve mnenji. Povedal je, da je voditeljica v oddaji Tarča govorila o pogovoru med Golobom in "nekdanjim" ministrom Hojsom:

»Spodobilo bi se, da bi rekla: med Golobom in "tedanjim" ministrom Hojsom. Izraz nekdanji se na splošno uporablja preširoko.«

Poleg tega ga je zmotilo tudi (ne)sklanjanje ženskih priimkov, zato je vprašal varuhinjo, zakaj se daje prednost temu "novoreku"?

Varuhinja je gledalcu na drugo pripombo odgovorila, da je pojasnilo jezikovne svetovalke **Saše Grčman** o (ne)sklanjanja ženskih priimkov zapisano v aprilskem poročilu varuhinje, na strani 23. Jezikovna svetovalka je v imenu jezikovnih svetovalcev takrat, med drugim, povedala:

»Obravnava problematike sklanjanja in nesklanjanja oziroma pridevniške oblike priimkov, kadar označujejo ženske, se je v javnosti tako razmahnila, da to že dolgo ni več samo lektorsko vprašanje, ampak predvsem sociološko. Dovolj zgovorne in bogate s primeri so [Smernice za spolno občutljivo rabo jezika](#), v katerih med drugim piše: »Spolno občutljiva raba jezika označuje prizadevanja, da v govoru in pisanju tudi z jezikovnimi sredstvi, ne le z vsebinskimi prvini, naslavljamo in obravnavamo ženske in moške enakovredno /.../«

II. OGLAŠEVANJE

Preveč TV prodaje

Gledalki in gledalec so se obrnili na varuhinjo glede motečih oglasnih vsebinah TV-prodaje: **M K.** in **Š.** sta se pritožila po telefonu, **O. R.** pa je na varuhinjo naslovila pismo. Povzetek dela vsebine pisma:

»Tokrat to pišem v imenu še veliko ljudi, ki se strinjajo z menoj. Kmalu bo ga. Kosmina sinonim za naše ... zdravstvo!! V najbolj ciničnem pomenu te besede /.../ Malo se, prosim, zamislite, kaj počnete. Gledalci imamo od tega že alergične reakcije.«

Varuhinja je na pismo odgovorila:

»Strinjam se z vami, da so pogosto ponavljajoče se oglasne vsebine, med katere spada tudi TV-prodaja, na TV Slovenija za gledalke in gledalce moteče. Dejstvo pa je, da je takšen način oglaševanja dovoljen. Pravila TV-prodaje opredeljuje Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah, prihodki od TV-prodaje pa so za Televizijo Slovenija pomemben vir financiranja. TV-prodaja mora biti, tako kot oglasi, jasno razpoznavna in optično in zvočno ločena od drugih programskih vsebin ter objavljena v posebnih blokih. Ti so lahko dolgi največ 30 minut. TV Slovenija TV-prodaje ne predvaja med 18. in 23. uro.

Že prejšnja varuhinja je pristojne na RTV Slovenija večkrat pozvala, naj pretehtajo med finančno koristjo, ki jo ima javni zavod od tega načina oglaševanja, in morebitno škodo ugledu javne televizije. Od začetka mojega mandata januarja teh pripomb ni bilo prav veliko, skupno ne več kot šest, vendar sem kljub temu na to že opozorila v enem od mesečnih poročil. Po vašem pismu sem na vodstvo TV Slovenija poslala prošnjo za nekaj

številke in pojasnil o TV prodaji in o oglašitvah z gospo Kosmina, ki vas motijo. Na podlagi teh podatkov bom ponovno prosila za razmislek o finančnih koristih za RTV na eni strani in željami vas gledalcev na drugi strani. Ko dobim odgovore, bom to objavila tudi na spletni strani varuhinje <https://www.rtv slo.si/varuh.>«

Nekaj dni kasneje je varuhinja s strani vodje Službe za trženje TV Slovenija **Andreja Tekavca** že prejela nekaj dodatnih podatkov glede TV-prodaje:

»Kar se tiče oglašitvenih oddaj, ki so uvrščene med jutranjo oddajo, jih je bilo v obdobju januar - julij za podjetje Biovis objavljenih 60, to sta približno dve tedensko. V večini njihovih oddaj se pojavlja gospa Kosmina.

Poleg tega ima podjetje Biovis v okviru letne pogodbe na naših programih (TVSLO 1 in 2) zakupljene TV-prodaje, in sicer približno dve objavi dnevno. Tudi tukaj je v večini objav prisotna gospa Kosmina.

Težje je to oceniti z relativnimi podatki, če poskusim: Oglasne oddaje podjetja Biovis na tedenski ravni zavzamejo 8 minut oglašnega časa v offtime terminu (zakonska omejitev oglasov v tem terminu znaša 630 minut). Pri prodajnih oknih, kamor spada TV-prodaja, ki ne šteje med oglaševanje, pa je dnevno predvideno šest objav na obeh programih. Podjetje Biovis ima zakupljeno tretjino (torej dve objavi dnevno).«

Oglas za revijo, ki napada voditelja konkurenčne TV

Gledalko **M. B.** je zmotil oglas za Reporter, ki ga je videla na Televiziji Slovenija:

»Zanima me, zakaj se oglašuje reklama in v reklami napad na tv voditelja konkurenčnega tv. Ne vem, zakaj je to dopustno.«

Varuhinja je odgovorila:

»Na podlagi vaše navedbe sem si oglas za revijo Reporter, ki se je na TV Slovenija predvajal 10. 7. 2022 ob 19.20, ogledala v arhivu. Ugotovila sem, da gre za oglas za revijo Reporter, ob katerem napovedovalec pove: *»V Reporterju: o Borisu Tomašiču, ki na Janševi televiziji hujska k oboroženemu upor, zbira donacije, živi pa v hiši z bazenom. Reporter.«*

Vaše vprašanje sem (brez vaših osebnih podatkov) posredovala **Službi za trženje TV Slovenija**, od koder so odgovorili:

»TV Slovenija oglase sprejema in objavlja v skladu z zakonodajo ter delom Poklicnih meril in načel novinarske etike, ki se nanaša na oglaševanje <https://www.rtv slo.si/rtv/kdo-smo/zakoni-predpisi-in-dokumenti/pravilnik-o-poklicnih-standardih/475078.>«

Odgovoru dodajam, da se na oglaševanje nanašata predvsem točki 19.1 in 19.2, ki ju v celoti navajam spodaj. Tu pa izpostavljam dve določbi:

»Izvedbe naročila objave oglasnega sporočila, ki je skladno z vsemi merili, ne sme nihče preprečiti.« To pomeni, da **oglasni oddelek sprejme in objavi vse oglase, ki so skladni z zakonodajo in navedenimi Poklicnimi merili in načeli novinarske etike, ter da ne sme oglasa zavrniti brez utemeljitve oziroma če ne krši zakonskih in poklicnih meril.**

Druga točka, pomembna za presojo vašega vprašanja oziroma pripombe, pa je določba iz točke 19.2, ki pravi: »Za resničnost navedb v oglasnem sporočilu je odgovoren naročnik objave oglasnega sporočila.« **Za resničnost navedb torej ni odgovorna RTV Slovenija, temveč naročnik oglasa,** verjetno je to izdajatelj revije Reporter.«

III. TEHNIČNE ZADEVE

Moteča monotona glasba v oddaji Tarča

Gledalki in gledalec so opozorili na motečo glasbo v pogovornih TV-oddajah, predvsem v Tarči.

»Grozno me moti in verjamem, da tudi druge, da med pogovornimi oddajami (npr. Tarča) stalno poteka moteča monotona glasba, tako da pogovora ne moreš spremljati in te popolnoma dekoncentrira. Čemu je to sploh namenjeno in kaj je smisel tega motečega delovanja, da moti poslušanje sicer zelo zanimivih tem. To se dogaja tudi pri drugih oddajah. Zakaj? /.../« (M. H.)

»/.../ Ne kritiziramo oddaj, ker so največkrat dobre. Velikokrat pa nas naredijo nervozne in sprejemnik celo ugasnemo /.../ Največkrat je glasba v ozadju tako moteča, da moramo, če hočemo pogovor slišati in razumeti, sprejemnik nastaviti daleč nad normalo /.../« (M. A. S.)

»Med včerajšnjo Tarčo se je med nastopi predstavnikov vlade stalno pojavljal zelo moteč zvok, zvonjenje. Zanima me, zakaj? Saj je to zelo oviralo samo poslušanje in koncentracijo oz. spremljanje pogovora.

Vsekakor pričakujem, da takih zvokov med pogovornimi oddajami ne bo več, razen, če je namen tega, da je slišnost in koncentracija ob spremljanju pogovora nižja.« (V. B.)

Varuhinja je odgovorila:

»Vašo pripombo bom povzela v mesečnem poročilu za julij, ki bo javno objavljeno in ga dobijo tudi vsi programski ustvarjalci. Nanjo bom opozorila tudi na seji Komisije za informativni program in Komisije za tehnične zadeve.

Brez vaših osebnih podatkov sem jo posredovala **vodji TV produkcije**, ki je pojasnil:

»V Tarčinem izboru so ustvarjalci naredili pregled določenih tem in v oddaje vključili prispevke, izjave gostov iz preteklih oddaj in komentar avtorjev oddaje. Ker so bile uporabljene izjave oz. izseki iz preteklih oddaj, so se avtorji odločili, da pogovore podložijo z glasbo. Gre torej za pristop avtorjev, s strani tehnike pa lahko potrdim, da so vsi tonski nivoji ustrezali televizijskim standardom in so bili tehnično brezhibni. Do nerazumevanja torej ne bi smelo prihajati.«

Z nekaj zamude je varuhinja prejela še pojasnilo urednika oddaje Tarča **Boštjana Kogovška**:

»Za glasbeno podlago smo se odločili, da smo pogovore iz preteklih oddaj tudi na ta način, ob pasici na ekranu, ločili od pogovorov z novinarji v studiu. Prispevke v oddaji tudi sicer podlagamo z glasbo, kar doslej ni bilo moteče.«

Varuhinja je ob tem dodala še **MNENJE in PRIPOROČILO UREDNIŠTVU**:

»Tudi sama sem si Tarčo, ki je bila na sporedu 7. 7. 2022, ogledala in prisluhnila podloženi glasbi. Ugotovila sem, da je bila prisotnost glasbe v oddaji različna, večinoma zelo blaga in nemoteča. **Za del gledalcev bi lahko bila moteča predvsem glasba pod posnetki starih studijskih omizij, a ne toliko zaradi glasnosti, temveč predvsem zaradi monotonosti. Urednik oddaje je sicer primerno pojasnil, da so z glasbeno podlago želeli tudi ločiti studijske pogovore iz preteklih oddaj od svežih pogovorov v studiu, ki so bili brez glasbene podlage. Taki prijemi so ustrezni tako z vsebinskega kot režijskega vidika, saj gledalcem pomagajo, da med seboj povežejo sorodne vsebine.** Kljub temu, kot kaže vaš odziv, vsi gledalci posegov z glasbo niso razumeli tako, zato **uredništvu priporočam, da podobne posege v prihodnje še temeljiteje premisli.**«

Gledalec M. H. z odgovorom ni bil zadovoljen:

»Hvala za odgovor in pojasnilo, ki pa me vsekakor ni zadovoljilo. Vem, da ista stvar moti mnogo ljudi /.../ Očitno snovalci podobnih oddaj te delajo zase in ne za nas poslušalce. Kot varuh naših pravic bi nas morali močneje zastopati in nas razumeti. Ponavljam: Oddaje nisem mogel spremljati, ker je nisem razumel zaradi monotone in moteče glasbe v ozadju! Pa naj bo razlaga strokovnjakov še tako popolna. Poslušalci, ki jim je to namenjeno, nismo mogli kvalitetno poslušati prispevka in pika /.../«

Varuhinja mu je zato obljubila:

»Kot sem vam že sporočila, bom na to opozorila tudi na septembrskih sejah pristojnih komisij Programskega sveta. Tam sedijo tudi zunanji člani in morda vendarle dobimo kaj več posluha za »merila« poslušalcev. **Kot varuhinja namreč zagovarjam stališče, da pri delu, ki je namenjeno ljudem, ni pomembno samo, da je opravljeno tehnično in**

obrtniško ustrezno, temveč tudi, da ga kot primerne sprejemajo gledalci in poslušalci. Podobno, kot je glede vsebine pomembno ne samo, da so avtorji nepristranski, temveč da jih tako dojemajo gledalci in poslušalci.«

Gledalec se je varuhinji zahvalil:

»Hvala za odgovor!! Ta vaš odgovor me je končno zadovoljil, ker vidim, da ste začutili naš - poslušalski problem. Ne spuščam se v strokovna tolmačenja strokovnjakov, kaj je njim všečno in kaj ne, kaj je po njihovo prav in kaj ne, to je njihova stvar. Meni je pomembno, kaj jaz poslušam, ter če lahko to sploh spremljam! Končno se razumeva, in če vam bo karkoli uspelo, bo super, če pa ne ... bo Sava še vedno tekla proti morju. Najlepša hvala, predvsem zato, ker sem sedaj dobil tisti pravi občutek, da delate za nas poslušalce in ste mi posvetili toliko časa. Še enkrat hvala, pozdravljam vas z vsem spoštovanjem!«

»Smo gledalci upravičeni do podnapisov in prevodov?«

Gledalca **U. L.** je zanimalo, zakaj ni bilo prevodov oz. podnapisov na seji odbora za zunanjo politiko (TV SLO 3, 15.7. 2022).

»15. 7. v slovenskem parlamentu na seji odbora za zunanje zadeve, ponovitev na tretjem programu, poslanca slovenskega člana komisije brez prevoda, kaj niti do podnapisov in prevodov nismo več upravičeni?«

Varuhinja je odgovorila:

»V arhivu sem si ogledala dve seji odbora za zunanjo politiko (3. in 4. seja), ki sta bili na sporedu 15. 7., a nikjer nisem zasledila, da ne bi bilo prevodov. Pri eni so bili prisotni simultani prevodi, pri drugi pa so vsi govorili v slovenščini. Če sem katero sejo spregledala, mi sporočite, katera točno je bila, da lahko preverim. Dodajam pa splošno pojasnilo, da morajo biti na RTV Slovenija vedno zagotovljeni prevodi v slovenski jezik – s podnapisi, simultanim prevajanjem ali kako drugače.«

IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Pomotoma vklopljena storitev zvočnih podnapisov

Gledalec **R. D.** se je v odzivu pritožil, ker se mu je začela pojavljata »čudna« sinhronizacija tujih prispevkov v informativnih oddajah TV Slovenija.

»Že mesece se v meni nabira gnev na račun sinhronizacije informativnih oddaj na TV Slovenija. Za to antipatično posiljevanje gledalcev ne najdem nikakršne razlage, čeprav sem si vzel čas in skušal sam dobiti odgovor. Še bolj čudno pa je, da na konkurenčnih TV

tega ne počnejo, saj so vsi njihovi prispevki v tujih jezikih opremljeni s podnapisi /.../ Sinhroniziranje tujih prispevkov je nepotrebno, absurdno in antipatično, saj le meša in bega gledalca, ki po eni strani vidi pred seboj na ekranu podnapise, po drugi strani sliši malce tujega avtorja, po tretji strani pa en in isti bobneč, totalno antipatičen glas osebe, ki popolnoma brezčutno, hladno, neprizadeto in lahko bi rekel nezainteresirano bere taiste podnapise. O napakah pri njegovi izgovorjavi sploh ne bi izgubljal besed. Da moram taisti glas že mesece poslušati vsak dan, pa najsi gre za zunanjo politiko, notranjo politiko, šport, vreme, glasbo, tudi ni potrebno posebej poudariti.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Glede na vaš opis predvidevam, da ste nehote vključili zvočne podnapise, ki jih ima RTV Slovenija (da, edina; zasebne TV tega ne počnejo) zaradi slepih in slabovidnih oseb, ki s pomočjo zvočnih podnapisov ali sinhronizacije lahko spremljajo TV vsebine. V večini primerov tega ne počnejo ljudje, temveč »govorna sinteza« (naprava), zato je tudi veliko napak oziroma je jezik teh »sinhronizacij« slab, brezoseben ... Na kratko: pri izbiri jezika na TV sprejemniku ste morda pomotoma vključili finščino, biti pa mora slovenščina. Če ne gre za to težavo, temveč za kaj drugega, pa mi ponovno pišite in bova poskušala ugotoviti vzrok vaših problemov.«

Varuhinja je gledalcu poslala celoten opis, kako se storitev zvočnih podnapisov vključi in izključi, in kmalu dobila razveseljujoč odziv:

»Najlepša hvala za vaš odgovor, za katerega sem vam zelo hvaležen. V slabi minuti sem spremenil napačno nastavitev in odpravil težavo, ki me je zelo motila. Imel sem namreč, kot ste že sami pravilno sklepali, nastavljen jezik na finščino.«

V. RTV-PRISPEVEK

Gledalka in poslušalka **V. P.** je poklicala varuhinjo in povedala, da ima težave z urejanjem RTV-prispevka. Stanovanje je namreč prodala, a so položnice še vedno prihajale na stari naslov. V Službi za obračun RTV-prispevka niso bili prijazni, je potožila.

Po pogovoru z varuhinjo, ki ji je podrobno pojasnila zakonske obveznosti in pravice, je povedala, da bo poskušala urediti zadeve z njimi sama.

VI. SPLOŠNO

Stavka – odziv urednice Tednika Jelene Aščič na pojasnilo odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija Jadranke Rebernik o oddaji Tednik

V junijskem mesečnem poročilu varuhinje je bilo pod poglavjem o RTV SLOVENIJA/VII. SPLOŠNO/Stavka – nadaljevanje, na strani 36 – 37 objavljeno pojasnilo odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Jadranke Rebernik** o tem, zakaj Tednika 20. junija ni bilo na sporedu. Del odgovora:

»20. junija je na RTV Slovenija potekala stavka dela novinarjev in drugih zaposlenih. Ker mi urednica in voditeljica oddaje Tednik Jelena Aščič na več pozivov ni odgovorila, kakšna je vsebina oddaje, sem med vikendom obvestila vodstvo, da za to oddajo ne morem prevzeti odgovornosti. Na dan stavke, v ponedeljek, smo se na sestanku po 13. uri ob prisotnosti urednice DIO Vesne Deržek Sovinek in sindikalne zaupnice Nataše Štefe dogovorili, da oddajo vendarle sestavimo, saj so bili prispevki zmontirani, voditeljica pa je rekla, da bo še posnela napovedi. Nato se to ni zgodilo, voditeljica se ni držala dogovorjenega in je odšla na shod pred stavbo TV Slovenija in tudi ni sporočila, da oddaje ne namerava dokončati. Zato smo se s programom po 17. uri dogovorili, da objavijo drugo oddajo.«

Na omenjeni zapis se je odzvala urednica oddaje Tednik **Jelena Aščič**, ki je zapisala, da je v mesečnem poročilu za junij objavljena neresnična trditev o njenem ravnanju med novinarsko stavko, 20. junija, zato tu dodajamo njen odziv:

»Odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija Jadranka Rebernik je v nedeljo 19. 6., dan pred oddajo, okoli poldneva poslala dve elektronski sporočili, s katerimi je od producentov zelo jasno in izrecno zahtevala odpoved vseh produkcijskih kapacitet za Tednik. To pomeni studio, režija, montaže, grafika, maska.

Potem pa je v ponedeljek, 20. 6., sredi dneva od mene ustno zahtevala, naj objavim prispevke. Sama sem predlagala, da posnamem še napovedi, vendar se je izkazalo, da je to nemogoče, saj so bile produkcijske kapacitete po njenem navodilu odpovedane, novih pa ni bilo mogoče dobiti pravočasno. Poleg tega je bilo navodilo generalnega direktorja zelo jasno: da v času stavke stavkajoči ne smemo uporabljati delovnih sredstev RTV-ja in naročati storitev v drugih enotah RTV Slovenija. Za kršitev tega navodila je zagrozil z disciplinsko in odškodninsko odgovornostjo zaposlenega.

Ne drži, da odgovorna urednica z vsebino oddaje ne bi bila vnaprej seznanjena. Obveščena je bila v petek, 17. 6., v Tehničnih navodilih stavkovnega odbora.

V Koordinaciji novinarskih sindikatov RTV Slovenija in Sindikatu novinarjev Slovenije so zaradi prepovedi produkcije Tednika in skrajšanja dnevnoinformativnih oddaj na le nekaj minut na Inšpektorat za delo vložili prijavo zoper generalnega direktorja RTV Slovenija Andreja Graha Whatmougha in odgovorno urednico Informativnega programa

Televizije Slovenija Jadranko Rebernik. Navedli so, da sta s tem delavkam in delavcem onemogočila izvajanje stavkovnih aktivnosti, ter da to pomeni oviranje stavke, ki je ena od temeljnih in ustavnih pravic delavk in delavcev (77. člen Ustave RS). Hkrati pomeni kršitev 14. člena Zakona o stavki, ki pravi, da delodajalec ne sme preprečevati delavcu, da bi sodeloval v stavki, in ne uporabljati nasilnih ukrepov, da bi se stavka končala.«

Še o poročanju o stavki ...

Gledalec **K. E.** meni, da je bilo poročanje o stavki neobjektivno in zavajajoče.

»Podajam pritožbo na delo novinarjev informativnega programa RTVS, delo urednikov informativnih programov in vodstva RTVS zaradi kršenja določil Zakona o RTV Slovenija, ki zagotavlja gledalcem in poslušalcem javne RTV pravico do objektivnega, uravnoteženega in nepristranskega informiranja.

Včeraj, 13. 7. 2022, sem v oddaji na TVS, ki jo je vodila Vida Petrovčič, izvedel, da stavke zaposlenih na RTV niso podprli vsi sindikati in večina zaposlenih. Čeprav sem spremljal poročila o stavki in se celo pritoževal nad pretiranim poročanjem o stavki, tega podatka do včeraj nisem poznal. Nisem poznal tudi stališč dveh sindikatov, ki se stavki nista priključila. Zato trdim, da so bila poročila o stavki zelo neobjektivna, zavajajoča in izrazito enostranska.«

... in o noveli Zakona o RTV Slovenija

Gledalec in poslušalec **M. D.** je v telefonskem klicu izrazil mnenje, da se je poslancem preveč mudilo glede novega Zakona o RTV Slovenija in da bi bilo dobro, da RTV o tem odpre javno razpravo. Meni, da vodstvo dobro dela in da skrbi za zaposlene, če bo referendum, pa ga bo podprl, je še povedal.

Na oddajo Studio ob 17-ih (Radio Prvi, 18. julij) o tem, kakšne spremembe prinaša zakon, kakšni so odzivi nanje in kdaj se bodo tudi dejansko uveljavile, se je odzval tudi poslušalec **F. M.:**

»/.../ V Studiu ob 17h je gostiteljica imela v gosteh 3 zagovornike novele zakona o RTV, ki jo je pripravila Golobova vlada in nobenega nasprotnika. Tudi sama voditeljica je neobjektivno podpirala novelo. Je to profesionalno novinarstvo? /.../«

Odgovor **varuhinje z MNENJEM:**

»Glede oddaje Studio ob 17-ih, ki je bila na sporedu 18. 7. in je bila posvečena noveli Zakona o RTV Slovenija, sem vaše pripombe poslala odgovornemu uredniku Prvega programa Radia Slovenija **Danijelu Posleku**, ki je odgovoril:

»V oddaji so sodelovali tako podporniki kot nasprotniki novele Zakona o RTVSLO. Med nasprotniki lahko izpostavim Alenko Jeraj, poslanko SDS, Matevža Tomšiča

in generalnega direktorja RTVS Andreja Graha Whatmougha. Vsi so bili do novele kritični, zato ne drži ocena, da bi bila prikazana zgolj ena plat spreminjajoče se zakonodaje.«

V skoraj enourni oddaji, ki jo je pripravila in vodila Tatjana Pirc, so s posnetimi pogovori sodelovali poleg A. Jeraj, M. Tomšiča in A. Graha Whatmougha še direktor Radia Slovenija M. Štular in predsednica koordinacije novinarskih sindikatov na RTV Slovenija H. Milinkovič, v studiu pa so bili gostje ministrica za kulturo A. Vrečko, predavateljica na FDV in podpornica novele zakona B. Rajgelj ter režiser in nekdanji predsednik Programskega sveta RTV Slovenija M. Zupanič.

Po poslušanju oddaje pritrjujem ugotovitvi odgovornega urednika Radia Prvi, da **v oddaji ni bila prikazana zgolj ena plat novele Zakona o RTV Slovenija. Res pa je, da je bil kritičnim pripombam na novelo namenjen manjši del oddaje, le šestina. Seveda vsestranskosti in celovitosti oddaje ne moremo meriti zgolj z minutažo, temveč z več dejavniki. A tudi nekateri drugi dejavniki (zasnova oddaje, sestava gostov v studiu, ton vprašanj) bi lahko šli bolj v prid celovitosti in nepristranskosti.**«

Pohvala in kritika

Gledalka in poslušalka **M. J.** je pohvalila vodstvene in vodilne za delo na RTV Slovenija:

»Spoštovani dr. Gregorčič, dr. Možina, ga. Rebernik, g. Pirkovič in g. Grah Whatmough, čestitke za vas trud in delo na RTV. Predstavljate normalne razumske sile, ki jih ta zavod nujno potrebuje. Ste korektni, profesionalni in s svojim delom prispevate k njegovi kakovosti.

Obžalujem trenutno dogajanje v zvezi z menjavami na RTV in sem zaprepadena nad tako očitnim poteptanjem demokratičnih postopkov. Želim si, da bi ta zavod oz. njegov program postal zavod vseh Slovencev. Da bi nagovarjal tako ene kot druge, da bi predstavljal neko trdno sredino, ki bi združevala različno mislece.

Kakor koli se obrnejo stvari v prihodnosti, vas prosim, da ostanete dejavni na slovenski medijski sceni, da se še naprej trudite za dobrobit in da ne klonite pritiskom.«

Gledalec **A. G.** se je odzval kritično na poročanje in delo novinarjev.

»Opažamo pristranskost RTV SLO in novinarjev. Določenih tem sploh ne obravnavate. Prosim, da novinarje obvestite o našem nezadovoljstvu. Novinarska svoboda ni v tem, da določenih tem ne obravnavajo oz. jih obravnavajo enostransko. Zadnji primer: nismo zasledili, da bi informativne oddaje TV poročale o spornem imenovanju Muženiča na čelo NPU, čeprav je v preiskavi. To meče slabo luč in daje videz suma nasprotja interesov. Drugi primer: Ali je RTV poročala o izjavi Fajonove, kakšnega predsednika RS si želi ona.«

O poročanju dopisnice iz Moskve Vlaste Jeseničnik

Gledalec in poslušalec **K. E.** je izrazil kritiko nad poročanjem moskovske dopisnice Vlaste Jeseničnik:

»Imam pritožbo nad delom dopisnice RTVS Vlaste Jeseničnik v Moskvi, ki po mojem mnenju ne dela učinkovito, profesionalno in zadosti objektivno. Ne išče dovolj zavzeto zgodb, ki jih ne moremo dobiti drugje. Zato menim, da je njeno delo nepotrebno v smislu informiranja in stroška. Vlasta Jeseničnik poroča v skladu z omejitvami diktatorja Putina. Torej deluje v skladu s propagandnim strojem Rusije /.../«

Odgovor **varuhinje z MNENJEM:**

»Ta dopis ste poslali meni in odgovorni urednici Informativnega programa TV Slovenija, ne pa tudi odgovornemu uredniku Prvega programa Radia Slovenija, čeprav dopisnica Vlasta Jeseničnik dela za oba medija. V sredo, 24. 8., je tako sodelovala v radijski oddaji Studio ob 17-ih na Prvem, ki je dostopna tu <https://prvi.rtvlo.si/podkast/studio-ob-17.00/87/174894453>. Iz oddaje je jasno razvidno, kako zelo je njeno delo – in delo drugih dopisnikov – za RTV Slovenija pomembno in potrebno za poglobljene analize dogajanja po svetu – v tem primeru vojne v Ukrajini. **Njene izjave v oddaji nikakor ne potrjujejo vaših navedb, da deluje v skladu s propagandnim strojem Rusije, temveč je zelo objektivno in nepristransko poročala o marsičem v Rusiji, tudi o nesvobodi medijev.** Zato v tem primeru tudi nikakor ne moremo govoriti o cenzuri.«

Odzivi na napovedano povišanje RTV-prispevka

Gledalka **L. S.** je izrazila mnenje glede plačevanja RTV-prispevka in povišanja tega:

»Glede RTVS plačevanja pa toliko: blokirajte ves program, ki ga predvaja RTVS in kdor ga želi gledati, naj tudi plača prispevek oz. spored, to bi bilo po mojem pravilna rešitev, tehnične možnosti za to obstajajo. Da pa predlagate ob takšnem programu kot je sedaj, še povečanje prispevka za RTVS, je pa milo rečeno neutemeljeno, samo poglejte si gledanost, katastrofa, razen določenih oddaj. Mislim, da je moj predlog umestno proučiti z vseh vidikov!«

PRILOGE

Priloga 1: Sporočilo za javnost RTV SLO in članek, objavljen na spletni strani rtvslo.si

RTV Slovenija predlagal AKOS-u inšpekcijski nadzor pri predvajanju tekem Sport Kluba 1

Javni zavod RTV Slovenija je na AKOS naslovil pobudo za uvedbo inšpekcijskega nadzora zaradi možnih kršitev zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah v zvezi s predvajanjem tekem košarkarske reprezentance na programu Sport Klub 1.

18. julij 2022

Slovenska košarkarska reprezentanca je 30. junija v Stožicah v Ljubljani s Hrvaško odigrala kvalifikacijsko tekmo skupine C za uvrstitev na Svetovno prvenstvo 2023, 3. julija pa kvalifikacijsko tekmo v skupini C v Stockholmu na Švedskem. Obe tekmi je na območju Slovenije prenašal program Sport Klub 1 (SK1), saj je pridobil ekskluzivne pravice za prenos kvalifikacijskih tekem slovenske košarkarske reprezentance na območju Slovenije.

SK1 je program, ki po javno znanih podatkih dosega na območju Slovenije približno 31 % pokritost, zato si tekme, za katero je bilo v javnosti izjemno zanimanje, večina gledalcev ni mogla ogledati. Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah pa v 34. členu določa, da bi tak dogodek lahko prenašal le izdajatelj v neplačljivem televizijskem programu, če ima možnost televizijski program spremljati vsaj 75 odstotkov prebivalcev Slovenije.

Na podlagi podatkov, ki so javno znani ali dostopni, RTV Slovenija naveden pogoj za predvajanje pomembnih športnih dogodkov na območju Slovenije zagotovo izpolnjuje, najverjetneje ga izpolnjujejo tudi nekatere druge televizije, SK1 pa po ocenah RTV Slovenija zakonskih pogojev ne izpolnjuje. Prepričani smo, da bi izdajatelj televizijskega programa SK1 moral pravice za prenos kvalifikacijskih tekem košarkarske reprezentance za območje Slovenije ponuditi in izvesti v nadaljnji prenos (t. i. podlicenco), tako da bi bilo pomembnemu delu gledalcev na območju Slovenije omogočeno spremljanje teh dogodkov na neplačljivem televizijskem programu.

RTV Slovenija je v luči zagotovitve javnega poslanstva poskušala stopiti v stik z odgovornimi osebami izdajatelja medija SK1, za pridobitev teh pravic, vendar so bili vsi poskusi formalnega postopka pogajanj in pridobitve relevantnih podatkov za pripravo ponudbe neuspešni. RTV Slovenija je poskušala pridobiti pravice pri izdajatelju SK1 tudi pri drugih pomembnih športnih dogodkih, ki so v javnem interesu, vendar prav tako neuspešno. Še več, da izdajatelj SK1 razpolaga z ekskluzivnimi pravicami za posamezne dogodke smo celo izvedeli povsem naključno ali pa prepozno. S tem je bilo RTV Slovenija onemogočeno izvajanje poslanstva in nalog v javnem interesu, med njimi zagotavljanje kakovostnih informacij o vseh športnih dogodkih ter spodbujanje športa oz. športnih vsebin, kot to predvideva 4. člen Zakona o Radioteleviziji Slovenija.

Na RTV Slovenija menimo, da bi izdajatelji medijev, ki za pomembne dogodke pridobijo ekskluzivne pravice za predvajanje na območju Republike in ne izpolnjujejo pogojev po 34. členu ZAVMS, morali te pravice ponuditi v prenos izdajateljem medijev, ki izpolnjujejo te pogoje, in sicer na transparenten in enakovreden način.

Članek, objavljen na spletni strani rtv slo.si

RTV predlaga inšpekcijski nadzor glede prenosov košarke; Sportklub naj ne bi izpolnjeval pogojev

Poskusi formalnega postopka pogajanj za pridobitev pravic so bili neuspešni

Javni zavod RTV Slovenija je na Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve naslovil pobudo za uvedbo inšpekcijskega nadzora zaradi mogočih kršitev v povezavi s predvajanjem tekem košarkarske reprezentance na televizijskem programu Sportklub 1.

M. Z.

18. julij 2022

MMC RTV SLO, STA

Sportklub, ki je pridobil ekskluzivne pravice za prenos kvalifikacijskih tekem slovenske košarkarske reprezentance na območju Slovenije – ter je tako na programu Sportklub 1 (SK1) tudi prenašal tekmi 30. junija v Ljubljani proti Hrvaški in 3. julija v Stockholmu na Švedskem proti Švedski, za kateri je vladalo veliko zanimanje javnosti – po oceni RTV Slovenija ne izpolnjuje pogoja po zakonu o avdiovizualnih medijskih storitvah. Ta določa, da bi takšen dogodek lahko prenašal le izdajatelj v neplačljivem televizijskem programu, če ima možnost televizijski program spremljati vsaj 75 odstotkov prebivalcev Slovenije.

Kot ocenjujejo na RTV-ju, SK1 po javno znanih podatkih dosega na območju Slovenije približno 31-odstotno pokritost. *"Na podlagi podatkov, ki so javno znani ali dostopni, RTV Slovenija naveden pogoj za predvajanje pomembnih športnih dogodkov na območju Slovenije zagotovo izpolnjuje, najverjetneje ga izpolnjujejo tudi nekatere druge televizije, SK1 pa po ocenah RTV Slovenija zakonskih pogojev ne izpolnjuje. Prepričani smo, da bi izdajatelj televizijskega programa SK1 moral pravice za prenos kvalifikacijskih tekem košarkarske reprezentance za območje Slovenije ponuditi in izvesti v nadaljnji prenos (t. i. podlicenco), tako da bi bilo pomembnemu delu gledalcev na območju Slovenije omogočeno spremljanje teh dogodkov na neplačljivem televizijskem programu,"* so zapisali.

Dodali so, da je RTV Slovenija *"v luči zagotovitve javnega poslanstva"* poskušala stopiti v stik z odgovornimi osebami izdajatelja medija SK1 za pridobitev teh pravic, vendar so bili vsi poskusi formalnega postopka pogajanj in pridobitve relevantnih podatkov za pripravo ponudbe neuspešni. *"RTV Slovenija je poskušala pridobiti pravice pri izdajatelju SK1 tudi pri drugih pomembnih športnih dogodkih, ki so v javnem interesu, vendar prav tako neuspešno. Še več, da izdajatelj SK1 razpolaga z ekskluzivnimi pravicami za posamezne dogodke, smo celo izvedeli povsem naključno ali pa prepozno. S tem je bilo RTV Slovenija onemogočeno izvajanje poslanstva in nalog v javnem interesu, med njimi zagotavljanje kakovostnih informacij o vseh športnih dogodkih ter spodbujanje športa oz. športnih vsebin, kot to predvideva 4. člen zakona o RTV-ju,"* so zapisali.

Po oceni RTV-ja, bi morali izdajatelji medijev, ki za pomembne dogodke pridobijo ekskluzivne pravice za predvajanje na območju Slovenije in ne izpolnjujejo omenjenih pogojev po zakonu o avdiovizualnih storitvah, te pravice ponuditi v prenos izdajateljem medijev, ki izpolnjujejo pogoje, *"in sicer na transparenten in enakovreden način"*. Zakon določa, da lahko *"pomembnejše dogodke"* prenaša izdajatelj v neplačljivem televizijskem programu, če ima možnost ta televizijski program spremljati vsaj 75 odstotkov prebivalcev Slovenije. Kateri so ti dogodki, določa seznam, ki ga, kot pravi zakon, sprejme vlada na predlog sveta za radiodifuzijo in ga objavi v uradnem listu.

Odziv Akosa

Na Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve RS (Akos) so povedali, da agencija virov prijave v skladu z zakonom o inšpekcijskem nadzoru ne sme razkrivati. *"Agencija bo uvedla postopek nadzora, če bo*

ugotovila, da gre za njeno pristojnost in če obstajajo vsi elementi za postopek. V tem primeru agencija postopka ne bo komentirala, bo pa, kot običajno, o njegovem zaključku obvestila javnost na svoji spletni strani," so sporočili.

Nejasnosti glede seznama in njegove objave v uradnem listu

Po pisanju spletnega portala Necenzurirano s 5. julija je leta 2019 vlada **Marjana Šarca** na predlog sveta za radiodifuzijo potrdila nov seznam, na njem so bile še vedno tudi pomembnejše tekme košarkarske reprezentance, vendar novi seznam v nasprotju z dotedanjim (iz časa vlade **Antona Ropa**) nikoli ni bil objavljen v uradnem listu, zato po oceni operaterjev ni pravno zavezujoč.

"Pravniki z ministrstva so nam zatrjevali, da objava v uradnem listu ni potrebna. To ne pomeni, da seznam ni veljal," je za portal izjavila takratna vodja direktorata za medije na ministrstvu za kulturo, danes poslanka Gibanja Svoboda **Tamara Vonta**. Nekdanji predsednik sveta za radiodifuzijo **Aleš Lipičnik** pa je za portal povedal, da so šestkrat posredovali pri ministrstvu in nazaj dobivali obvestila, da seznam velja, medtem pa, da so jim na Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve RS (Akos) pojasnjevali, da ni tako in da seznama nikomur ni treba upoštevati.

Portal je tudi poročal, da je vlada **Janeza Janše** na začetku maja 2020 sprejela sklep, da seznam iz časa Ropove vlade ne velja več, da, kot so portalu pojasnili na ministrstvu za kulturo, ne bi bil v nasprotju s seznamom iz časa Šarčeve vlade. Ni pa se ministrstvo za kulturo potrudilo seznama iz časa Šarčeve vlade objaviti v uradnem listu. Svet za radiodifuzijo je letos potrdil nov seznam in ga poslal na vlado, toda ministrstvo pod vodstvom Vaska Simonitija jim je po navedbah Necenzurirano odgovorilo, da bi morali prej seznam uskladiti z Evropsko komisijo.

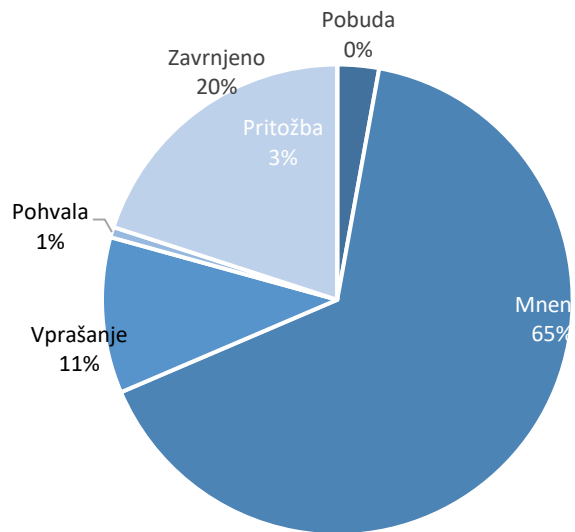
STATISTIKA

	JULIJ 2022	JUNIJ 2022	JULIJ 2021
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	56	83	36
Informativni program	19	43	21
Kulturno umetniški program	5	2	2
Razvedrilni program	2	5	1
Športni program	17	14	4
Program plus	0	0	2
Ostalo	13	19	6
REGIONALNI CENTER / TV program	0	0	1
Televizija Koper	0	0	0
Televizija Maribor	0	0	1
RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	6	6	16
Radio Prvi	2	2	6
Val 202	2	4	10
Ars	0	0	0
Koper	0	0	0
Radio Maribor	0	0	0
Radio SI	0	0	0
Ostalo	2	0	0
MMC			
SKUPAJ	23	25	13
Novinarske vsebine	8	5	3
Uporabniške vsebine	13	18	9
Storitve	2	2	1
PROGRAMI ZA NARODNOSTNI MANJŠINI			
SKUPAJ	0	0	1
TV Capodistria	0	0	1
Radio Capodistria	0	0	0
MMR	0	0	0
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	55	100	197
Jezikovna kultura	2	2	2
Oglaševanje	4	3	9
Dostopnost in prilagojeni programi	2	2	1
RTV prispevek	1	5	7
Tehnične zadeve	4	0	2
RTV SLO - splošno	9	18	156
Programski svet	0	1	0
Varuhinja	0	2	0
Ostalo	5	20	3
Zavrnjena obravnava	28	47	17
VSI ODZIVI	140	214	264

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	140
Pritožba	4
Mnenje	92
Vprašanje	15
Pohvala	1
Pobuda	0
Zavrjneno	28

SKUPAJ	140
Elektronska pošta	95
Spletni obrazec	20
Pismo	2
Telefon	23

